

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

Інститут екологічної економіки і менеджменту

Кафедра обліку і аудиту

Пояснювальна записка
до кваліфікаційної роботи бакалавра
на тему:

«Облік і аналіз готової продукції та її реалізації ТОВ «ТЕХНОКАП УА»»

Виконала: студентка II курсу, групи ОАСз-21
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Руденко Олена Сергіївна

Керівник: доцент **Воляник Г.М.**
(прізвище та ініціали)

Рецензент: доцент **Приймак С.В.**
(прізвище та ініціали)

Львів – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

Інститут _____ екологічної економіки і менеджменту
Кафедра _____ обліку і аудиту
Освітній ступінь _____ бакалавр
Спеціальність _____ 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри обліку і аудиту

«08» березня 2024 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Руденко Олені Сергіївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Облік і аналіз готової продукції та її реалізації ТОВ «ТЕХНОКАП УА»»

керівник роботи Воляник Галина Михайлівна, к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «07» березня 2024 року № С-193.

2. Термін подання студентом роботи 14 червня 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи Нормативно-довідкова інформація, фінансова звітність ТОВ «ТЕХНОКАП УА» за 2021-2023 роки, літературні джерела, матеріали періодичних та спеціалізованих видань.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ. Розділ 1. Теоретичні аспекти обліку і аналізу готової продукції та її реалізації. Розділ 2. Сучасний стан та удосконалення обліку готової продукції та її реалізації для забезпечення ефективного управління підприємством. Розділ 3. Аналіз готової продукції та її реалізації у ТОВ «ТЕХНОКАП УА». Висновки і пропозиції. Список використаних джерел.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) Види економічної діяльності ТзОВ «Технокап УА» у відповідності до установчих документів. Основні покупки готової продукції ТзОВ «Технокап УА». Динаміка техніко-економічних показників ТОВ «ТЕХНОКАП УА». Субрахунки обліку прямих витрат виробництва готової

продукції у ТОВ «ТЕХНОКАП УА». Субрахунки обліку готової продукції ТОВ «ТЕХНОКАП УА». Динаміка обсягів реалізованої продукції ТОВ «ТЕХНОКАП УА». Динаміка виробництва та реалізації готової продукції ТОВ «ТЕХНОКАП УА».

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 08.03.2024 р.

Керівник роботи

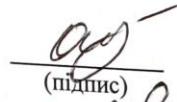

(підпис)

Воляник Г.М.
(прізвище та ініціали)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примі
1	Написання першого розділу кваліфікаційної роботи	07.03.24 р. – 26.03.24 р.	викон.
2	Написання другого розділу кваліфікаційної роботи	27.03.24 р. – 28.04.24 р.	викон.
3	Написання третього розділу кваліфікаційної роботи	29.04.24 р. – 28.05.23 р.	викон.
4	Написання вступу, висновків і пропозицій бакалавра	29.05.24 р. – 06.06.24 р.	викон.
5	Оформлення кваліфікаційної роботи	07.06.24 р. – 10.06.24 р.	викон.

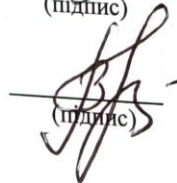
Студент

(підпис)

Руденко О.С.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Воляник Г.М.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

У вступі обґрунтовується актуальність теми дослідження, вказується мета та завдання, визначається предмет та об'єкт дослідження, дається оцінка рівня наукової розробки теми, вказується на використання в роботі методів дослідження та інформаційної бази.

У першому розділі зазначена характеристика готової продукції та процесу її реалізації як економічної категорії і об'єкта бухгалтерського обліку, досліджено законодавчо-нормативне забезпечення з обліку готової продукції та її реалізації, здійснено критичний огляд спеціальної літератури з проблем обліку і аналізу готової продукції та процесу її реалізації.

У другому розділі досліджено організаційно-економічну характеристику діяльності ТОВ «ТЕХНОКАП УА» за 2021-2023 роки, відображено практичні аспекти обліку готової продукції та процесу її реалізації, зазначено удосконалення обліку готової продукції та її реалізації шляхом застосування сучасних програмних продуктів.

У третьому розділі відображено методи, принципи та інформаційне забезпечення аналізу готової продукції та її реалізації, здійснено факторний аналіз готової продукції та динаміки її реалізації на основі фактографічної інформації ТОВ «ТЕХНОКАП УА».

У висновках дається теоретичне узагальнення обліку та аналізу готової продукції та її реалізації, підсумовуються практичні рекомендації з удосконалення даної ділянки обліку.

Ключові слова: готова продукція, незавершене виробництво, реалізація, облік, аналіз, виручка.

ABSTRACT

The introduction substantiates the relevance of the research topic, indicates the goal and task, defines the subject and object of the research, gives an assessment of the level of scientific development of the topic, indicates the use of research methods and information base in the work.

In the first section, the characteristics of finished products and the process of their realization as an economic category and object of accounting are specified, the legislative and regulatory support for the accounting of finished products and their realization is investigated, a critical review of special literature on the problems of accounting and analysis of finished products and the process of their realization is carried out.

In the second chapter, the organizational and economic characteristics of the activity of TECHNOKAP UA LLC for 2021-2023 were studied, the practical aspects of accounting for finished products and the process of their implementation were reflected, and the improvement of accounting for finished products and its implementation through the use of modern software products was indicated.

In the third section, the methods, principles and information support of the analysis of finished products and their implementation are reflected, a factor analysis of finished products and the dynamics of their implementation is carried out on the basis of factual information of LLC "TECHNOKAP UA".

In the conclusions, a theoretical generalization of accounting and analysis of finished products and their implementation is given, practical recommendations for improving this area of accounting are summarized.

Keywords: finished products, work-in-progress, implementation, accounting, analysis, revenue from implementation.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	8
1.1. Готова продукція: економічна суть, оцінка класифікація.....	8
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку готової продукції та її реалізації.....	13
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	16
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «ТЕХНОКАП УА».....	16
2.2. Практичні аспекти обліку готової продукції та її реалізації у ТОВ «ТЕХНОКАП УА».....	42
2.3. Використання прикладних програмних продуктів для обліку готової продукції та її реалізації у ТОВ «ТЕХНОКАП УА».....	46
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ У ТОВ «ТЕХНОКАП УА».....	55
3.1. Мета, завдання та методичні прийоми аналізу готової продукції та її реалізації.....	55
3.2. Аналіз динаміки готової продукції та її реалізації у ТОВ «ТЕХНОКАП УА».....	59
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76
ДОДАТКИ.....	81

ВСТУП

Актуальність обраної теми обумовлена тим, що готова продукція створюється майже на кожному підприємстві, аналіз готової продукції та її реалізації є важливим елементом ефективного господарювання. Без якісної інформації про виготовлену та реалізовану готову продукцію, про асортимент, кількість та вартість продукції, терміни відвантаження і оплати неможливе ефективне управління ресурсами підприємства. В системі обліку на підприємствах надзвичайно цінною є інформація про доходи від реалізації продукції. За значенням для користувачів вона займає місце поруч з інформацією про активи, зобов'язання і капітал підприємства.

Важливим завданням облікового апарату є правильне і грамотне ведення бухгалтерського обліку, що дає можливість забезпечити керівництво оперативною інформацією, розробити заходи щодо підвищення ефективності виробництва та реалізації готової продукції. Наявність достовірної інформації про готову продукцію та її реалізацію є необхідною умовою для визначення фінансових результатів діяльності підприємств, забезпечення збереженості готової продукції на складі, оцінки виконання підприємством своїх договірних зобов'язань перед замовниками. Тому з'являється необхідність в розгляд питань вдосконалення обліку і аналізу, контролю готової продукції та її реалізації.

Обсяги виробництва готової продукції, обсяги реалізації є важливими не тільки економічними, але й обліково-аналітичними категоріями, які істотно впливають на обсяги та динаміку прибутку. Це зумовлює необхідність розвитку одних із основних ділянок обліково-аналітичного процесу - калькулювання собівартості готової продукції та процесу її реалізації.

Метою роботи є дослідження методичних та організаційних аспектів бухгалтерського обліку та економічного аналізу готової продукції і її реалізації та розробка рекомендацій щодо їх вдосконалення в сучасних умовах господарювання.

Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких **завдань**:

- визначення поняття, сутності та значення готової продукції та її реалізації у кругообігу капіталу підприємства;
- здійснення аналізу законодавчо-нормативного забезпечення бухгалтерського обліку готової продукції та процесу її реалізації;
- опрацювання методів бухгалтерського обліку наявності та руху готової продукції;
- виокремлення особливостей бухгалтерського обліку процесу реалізації готової продукції;
- визначення організації бухгалтерського обліку та організації звітності готової продукції та результатів реалізації готової продукції;
- вдосконалення бухгалтерського обліку та звітності готової продукції та процесу її реалізації в умовах стандартизації;
- систематизація методів та особливостей проведення економічного аналізу готової продукції;
- провести факторний аналіз випуску та реалізації готової продукції;
- розробка пропозицій щодо використання результатів аналізу для ефективного управління реалізацією готової продукції.

Об'єктом дослідження є готова продукція, процес реалізації готової продукції та господарські операції, що впливають на її структуру, обсяг та динаміку в процесі господарської діяльності.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та організаційних засад бухгалтерського обліку та аналізу готової продукції та її реалізації.

Для досягнення поставленої мети дослідження використовувалися такі **методи дослідження**: при дослідженні теоретичних та методичних аспектів бухгалтерського обліку активів використовувалися загальнонаукові методи пізнання, такі як історичний метод та метод порівняння, методи групування та порівняння, аналіз, синтез, індукція, дедукція. Використання факторного аналізу дозволило визначити ефективність використання оборотних активів на підприємстві.

У роботі також використано специфічні методи бухгалтерського обліку: документація, інвентаризація, оцінка, калькуляція, система рахунків, подвійний запис, балансовий метод.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі, нормативно-правові акти з питань обліку та звітності, зокрема Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, укази та закони, наукові праці та публікації в періодичній пресі вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів і практиків за напрямом дослідження обліку та аналізу готової продукції та її реалізації, первинні документи та фінансова звітність.

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Готова продукція: економічна суть, оцінка класифікація

В сучасних умовах господарювання вітчизняним підприємствам для кращого функціонування й поширення своєї господарської діяльності та отримання більших доходів, необхідно виробляти конкурентоспроможну продукцію й розраховувати тільки на власні сили. Велику роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства відіграє обліково-аналітична система виробництва та реалізації готової продукції (товару), а проблеми обліково-аналітичного й контрольного забезпечення управління рухом готової продукції набувають особливої актуальності [22].

Готова продукція – це продукція, що повністю закінчена обробкою на даному підприємстві, пройшла всі стадії технічного випробування (якщо вимагають відповідні її особливості), відповідає технічним умовам і стандартам, не потребує подальшої обробки на цьому підприємстві і здана на склад.

Формування готової продукції та її збут є завершальними стадіями операційного циклу виробничого підприємства. За таких умов завданням обліку та аудиту є забезпечення управлінського персоналу інформацією для оперативного регулювання реалізації продукції, планування майбутньої діяльності, запобігання суб'єктивності у процесі прийняття рішень [12].

Під час виробництва людина, користуючись певними засобами праці, виготовляє матеріальні блага. Результат праці здебільшого матеріалізується у вигляді конкретного продукту (продукції, виробу).

Основними поняттями, що характеризують кінцевий результат виробництва на підприємстві, є незавершене виробництво, напівфабрикат чи готовий для споживання продукт. Продукція вважається готовою, коли

завершена її обробка і комплектація, пройдена необхідна перевірка згідно діючих стандартів та норм, здійснено її відвантаження на склад або реалізована замовнику чи покупцю [9].

Вихід готової продукції – це є свідчення про успішне завершення усіх виробничих стадій на підприємстві. Усі елементи виробничого процесу – сировина, матеріали, які перебувають на різних стадіях технологічного процесу, утворюють незавершене виробництво та формують вид виробничого запасу. Готова продукція не постійно може мати кількісні та якісні характеристики, але завжди має вартісну характеристику [17].

При товарному виробництві готова продукція, виготовлена людиною, займала та надалі займає центральне місце у суспільстві, бо товар і гроші утворившись ще з давніх-давен й обслуговували різні суспільні системи. Проте у міру розвитку виробництва й обміну товар набуває економічного значення. У всі часи вчені прагнули зрозуміти сутність товарних взаємин, закони, які ними керують. В економічній літературі готову продукцію класифікують відповідно до ряду ознак: (рис. 1.1.)

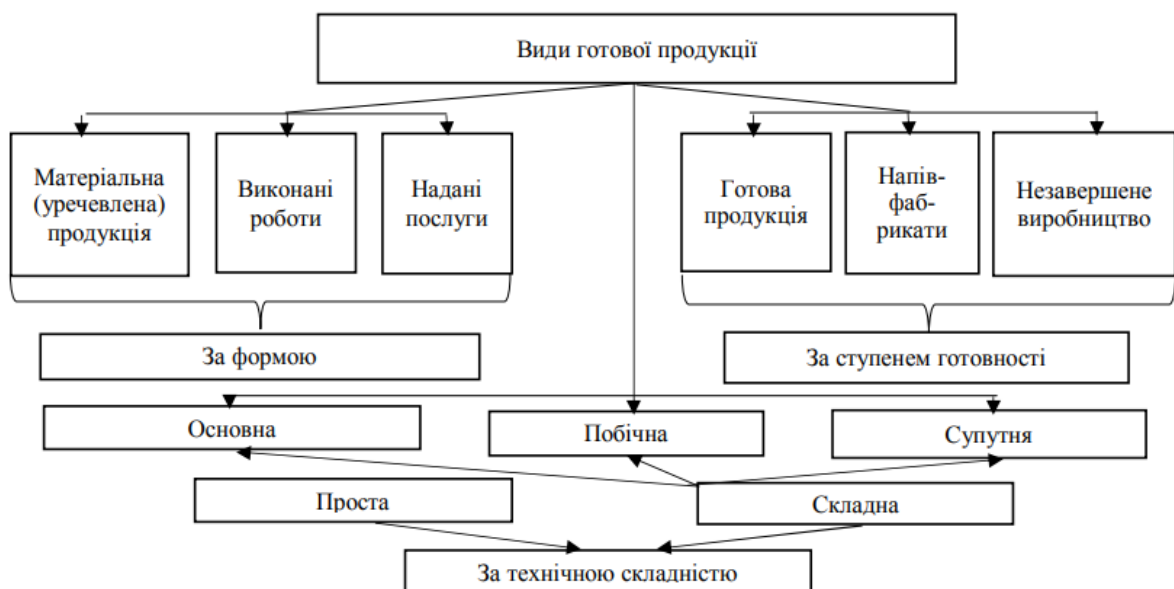

Рис. 1.1. Класифікація готової продукції

Підприємство, що створює готову продукцію, має на меті отримати в

майбутньому економічні вигоди, наприклад, такі, як виручка за її реалізацію, самостійне споживання частини виробів, обмін на інші активи та інше [15].

Для організації обліку готової продукції основним моментом є визначення її характеру. Згідно з цією ознакою продукцію групують за формою, ступенем готовності і технологічною складністю (рис. 1.1).

За формою продукцію поділяють на таку, яка має матеріально-речову форму, тобто представляє собою виріб (наприклад, автомобіль, двері, борошно тощо) і таку, яка має форму результату роботи (ремонт) або форму послуги (перевезення вантажу).

За рівнем готовності продукція поділяється на: продукцію, яка пройшла всі виробничі процеси і обробка її повністю завершена (готова продукція); продукцію, яка пройшла усі технологічні стадії виробництва, проте потребує подальшої обробки (напівфабрикати); продукцію, що не пройшла всі виробничі стадії за технологічним процесом, та не було здійснено технічного приймання (незавершене виробництво) [32].

За технологічною складністю продукцію поділяють на просту та складну. При випуску простої продукції з виробництва надходить тільки основна продукція. Основна продукція – це продукція, що представляє собою результат комплексного виробництва та одержання якої є основною метою підприємства.

При виробництві складної продукції, окрім основної, утворюється супутня та побічна продукція. Супутня продукція – це продукція, що була отримана в одному виробничому циклі з основною та може бути в подальшому оброблена та відпущена споживачеві. Побічна продукція – утворюється паралельно з основною та, на відміну від супутньої, не потребує подальших затрат. Виробництво побічної продукції не є основним завданням підприємств та має другорядне значення, тому прибуток від її використання зазвичай має невеликі обсяги [8].

Для обліку витрат на виробництво й калькулювання собівартості продукції на виробничих підприємствах здебільшого встановлюється нормативний метод обліку та калькулювання, проте співставлення фактичних

даних з нормативними може бути здійснено тільки по завершенню місяця, що не дає можливості своєчасно виявити відхилення фактичних витрат від нормативних. Витрати, пов'язані з виробництвом промислової продукції (робіт, послуг), групуються за статтями калькуляції [7].

На складі готову продукцію обліковують в кількісному виразі за її видами на картках або в книгах складського обліку. В картці або книзі визначаються назва продукції, її номенклатурний номер, одиниця виміру, розмір, марка, ціна за одиницю.

Облік готової продукції на складі ведеться в міру її надходження на склад або відпуску зі складу. Наприкінці місяця невід'ємною умовою є облік готової продукції за фактичною собівартістю. Готова продукція оприбутковується на склад із виробничих підрозділів на основі первинних документів – накладних, актів, відомостей випуску продукції та документів, що засвідчують якість (свідоцтво про якість, сертифікат відповідності державній системі сертифікації) [29].

Облік й аудит готової продукції включає таку систему робіт, при виконанні яких виконується своєчасний і правильний облік виробництва, випуску та реалізації готових виробів не тільки в цілому за звітній період, але і за менші проміжки часу, контроль за цілістю і своєчасним відвантаженням готової продукції покупцям. Більш точними завданнями обліку готової продукції є [21]:

- своєчасний контроль за виробництвом готової продукції у розрізі показників як її обсяг, асортимент, якість;
- комплексний і вірогідний облік готової продукції на складі, систематичний контроль за її збереженням і станом;
- своєчасний і постійний облік відвантаженої та реалізованої продукції, достовірна чітка організація розрахункових операцій з покупцями та замовниками;
- облік і контроль дотримання кошторису бюджетних, непрямих та інших витрат, пов'язаних зі збутом продукції;

– своєчасне і достовірне визначення результатів від реалізації продукції та їх облік.

Основні норми регулювання обліку готової продукції стосуються її визначення, правильного формування, відображення на рахунках обліку, оформлення відповідними первинними документами, систематизації реалізації продукції відображення її оцінки за обліковими, оптовими цінами та цінами реалізації, формування прибутку або збитку від її збуту [17].

Регулювання обліку, аналізу та контролю готової продукції та її збуту здійснюється за допомогою Податкового Кодексу України, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України», НП(С)БО 9 «Запаси», НП(С)БО 15 «Дохід», НП(С)БО 16 «Витрати», План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, інших нормативних документів, затверджених Міністерством фінансів, Міністерством статистики, а також внутрішнім розпорядчим документом підприємства – Наказом про облікову політику .

Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» готовою вважається продукція, яка виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним і якісним характеристикам, які передбачені договором або іншим нормативно-правовим актом.

Отже, облік готової продукції має бути організований на всіх етапах її руху. Організація та методика обліку готової продукції на підприємстві являється невід'ємною частиною облікової політики підприємства . Питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку готової продукції та її реалізації

Чинно діюче нормативне законодавство є необхідним для врахування економічних і суспільних інтересів між юридичними та фізичними суб'єктами господарювання, регулювання їхніх відносин. Тобто норми та правила поведінки, які не суперечать ні державним, ні індивідуальним інтересам будь-яких підприємств, з врахуванням міжнародного досвіду, яке є обов'язковим.

У результаті, регулювання обліку, аналізу і контролю готової продукції здійснюється за допомогою: Закону України „Про бухгалтерський та фінансову звітність України”, НП(С)БО 15 ”Дохід”, НП(С)БО 16 ”Витрати”, НП(С)БО 9 ”Запаси”, Податкового Кодексу України, План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, інших нормативних документів, затверджених Міністерством фінансів, Міністерством статистики, а також Наказом про облікову політику, який виступає внутрішнім розпорядчим документом підприємства.

Основні норми регулювання обліку готової продукції пов'язані з її визначенням, відображенням на рахунках обліку, оформленням відповідними первинними документами, правильним формуванням, систематизацією реалізації продукції, формуванням прибутку або збитку, відображенням її оцінки за обліковими, оптовими цінами та цінами реалізації,.

Визначення готової продукції, на відміну від НП(С)БО 9 ”Запаси” у Податковому кодексі вжито термін „вироблена продукція”, який означає „загальний обсяг продукції, доставленої в пункт виміру та видобутої відповідно до угоди про розподіл продукції”.

Більш схоже значення до національного стандарту застосовується у Інструкції „Про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу і зобов'язань”.

Формуванні вартості готової продукції та оцінці її збуту приділяється особлива увага у законодавчо-нормативних документах. Готова продукція у бухгалтерському обліку оцінюється за фактичною собівартістю, яка визначається тільки після збирання всіх затрат та калькулювання. Тому виникає потреба в проведенні щоденного обліку наявності й руху готової продукції та визначенні її вартісних характеристик.

Для обліку готової продукції потрібен великий комплекс робіт, при виконанні яких облік продукції виконується якісно та своєчасно. Для виконання цього комплексу робіт, врегулювати відносини між фізичними та юридичними особами, врахувати їх інтереси, необхідно чинне нормативне законодавство. Введення обліку готової продукції регулюється певною нормативною базою. Зокрема, основними документами у цьому питанні є наступні.

1. Правові основи регулювання обліку в Україні та мета бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності визначаються відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність».

2. У Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 визначається мета, склад та принципи складання фінансової звітності та регулюється відображення готової продукції та результатів реалізації в усіх формах фінансової звітності .

3. Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 визначається методологічна основа формування інформації щодо бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості та її розкриття у фінансовій звітності, а також застосовується для оцінки та розкриття інформації про дебіторську заборгованість, визначених з урахуванням інших законодавчих актів.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 визначає методи і принципи формування в обліку інформації щодо запасів, їх розкриття у фінансовій звітності.

5. Відповідно до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15, визначаються принципи методів формування бухгалтерського обліку для інформації про доходи компанії та їх розкриття у фінансовій звітності.

6. Згідно з положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16, визначаються методи підготовки в бухгалтерському обліку інформації стосовно витрат підприємства та методи розкриття її у фінансовій звітності. Документ стандартизує методику обчислення собівартості готової продукції.

7. План рахунків обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, затверджений наказом Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291, дає чітку інформацію про можливості відображення готової продукції та супутніх об'єктів обліку (тара, пакування, брак тощо) на бухгалтерських рахунках з метою виокремлення кожної однорідної групи об'єктів.

8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку визначає мету та процедуру ведення бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про рух та наявність активів, капіталу, зобов'язань та діяльності підприємств.

9. Відповідно до Наказу Мінагрополітики України, визначаються основні вимоги для правильного списання та ведення залишків готової продукції відповідно до реєстрів бухгалтерського обліку.

10. Відповідно до наказу Міністерства статистики України, визначаються основні вимоги щодо здійснення заходів по реалізації національного плану України щодо переходу до міжнародної системи бухгалтерського обліку та статистики.

Отже, нормативне забезпечення обліку готової продукції містить у своєму переліку велику кількість законодавчих актів, основною метою яких є забезпечення контролю за виробництвом, зберіганням і збутом готової продукції, та загалом обліку необоротних та інших активів, а також достовірності бухгалтерського обліку та надійності здійснення контролю.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

ТОВ Технокап УА» заснована в 2005 році двома підприємствами: Українським підприємством «Агроінвест» і Текнокап с.р.о. (Італія), що входить до групи Теспосар, з метою будівництва сучасного заводу по виготовленню металевої кришки. Товариство з обмеженою відповідальністю "Технокап с.р.о." (Італія) має 99.48% частки статутного капіталу компанії.

ТЕХНОКАП УА, ТОВ

Рис. 2.1. Логотип виробничої групи міжнародної корпорації «Технокап».

Група Теспосар (Італія) є трійці світових лідерів виробництва металевої упаковки, зі щорічним обсягом виробництва понад 3,5 млрд. одиниць. Заводи групи Теспосар розташовані в Італії, США, Чехії, Індії та в Україні, комерційні представництва – в понад 70 країнах світу.

ТзОВ «Агроінвест» протягом своєї 10 - річної роботи на Українському ринку виробництво кришки і послуг з літографії отримав значний досвід у виготовленні якісної продукції та роботи з клієнтами. Частка в статутному капіталі ТзОВ « Технокап УА» компанії 0,52% . Тобто, ми практично маємо справу з підприємством із іноземними івестиціями.

Виробництво кришки відбувається в приміщенні заводу за адресою: Львівська обл., м. Жовква, вул. Вокзальна, 16, площею 4107 кв.м. Це

приміщення разом із земельною ділянкою є у власності підприємства. Крім основного приміщення на території підприємства знаходяться складські та адміністративні приміщення загальною площею понад 2600 кв.м., всі у власності ТОВ ТЕХНОКАП УА.

Рис. 2.2. Завод з виробництва готових металевих виробів ТзОВ «Технокап УА» у Жовківській територіальній громаді Львівської області

Компанія «Технокап УА» розвиває і виробляє кришку типу СКО та Twist - off (кришка для стерилізації, кришка для пастеризації), а також надає послуги з літографії (друк по металу). У відповідності до установчих документів підприємство здійснює такі види економічної діяльності.

25.99 Виробництво інших готових металевих виробів, н. в. і. у.

Додаткові види діяльності:

25.61 Оброблення металів та нанесення покриття на метали

25.92 Виробництво легких металевих паковань

46.49 Оптова торгівля іншими товарами господарського призначення

77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів. н. в. і. у.

46.90 Неспеціалізована оптова торгівля ...

Рис. 2.3. Види економічної діяльності ТзОВ «Технокап УА» у відповідності до установчих документів

Сучасне обладнання та високий професіоналізм працівників дозволяє нам гарантувати якість продукції і виконувати найсміливіші побажання наших замовників, надавати гнучкий сервіс з індивідуальним підходом до кожного клієнта. Продукція відповідає міжнародним стандартам якості, має сертифікацію ISO, сертифікацію Торгово-промислової палати України .

Зразки готової продукції, яка користується попитом на внутрішньому та міжнародному ринках Ви можете бачити на рис. 2.4 - СКО кришка 82 , рис 2.5.- Twist – off 82 . Це готова продукція масового виробництва, яка максимально користується попитом споживачів. Крім того є виробництво дрібносерійне під

індивідуальні замовлення крафтових виробників кришок нестандартного розміру 30, 38, 43, 48, 53, 58, 63, 66, 89 мм . рис. 2.6 .

Готова продукція може бути одноколірна або з малюнком будь-якої складності. Слід також зазначити, що готова продукції міжнародної корпорації Технокап, яка випускається на заводі ТзОВ «Технокап УА» є повністю екологічна, відповідає всім стандартам екологічної і харчової безпека Європейського Союзу та підлягає 100 % переробці. Тобто при виробництві продукції використовують інноваційні металоматеріали, плівкове та лакове покриття , яке є максимально безпечне для людини та довкілля.

Рис.2.4. Кришка СКО 82 виробництва ТзОВ «Технокап УА»

Рис.2.5. Кришка Twist-off 82 виробництва ТзОВ «Технокап УА»

Рис. 2.6. Види нестандартної дрібносерійної продукції з логотипами брендів виробництва ТзОВ «Технокап УА»

Таблиця 2.1

Основні покупці готової продукції ТзОВ «Технокап УА»

Контрагент	Частка, %
Теспосар s.r.o. (Чехія)	18,2%
Qafqaz Konserv (Азербайжан)	9,5%
International Closures Solutions, S.L. (Іспанія)	8,4%
Луцьк Фудз	5,1%
Агрофірма "Евріка"	4,6%
Гурман Торговий дім	3,4%
Вінницька харчосмакова фабрика	2,9%
Imbresta (Литва)	2,7%
АТБ-маркет	2,5%
Щедра нива	2,3%
Інші (135 покупців)	40,4%
Всього	100%

Незважаючи, що ТзОВ «Технокап УА» є підприємством де 99,48 % статутного капіталу належить іноземному інвестору бухгалтерський облік організовано та ведеться у відповідності до вимог ЗУ «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» із національних положень стандартів бухгалтерського обліку. Облік ведеться на засадах принципу єдиного

грошового вимірника тобто всі операції обліковується і відображаються у звітності у гривні. ТзОВ «ТЕХНОКАП УА» є на загальній системі оподаткування, платник податку на додану вартість та податку на прибуток.

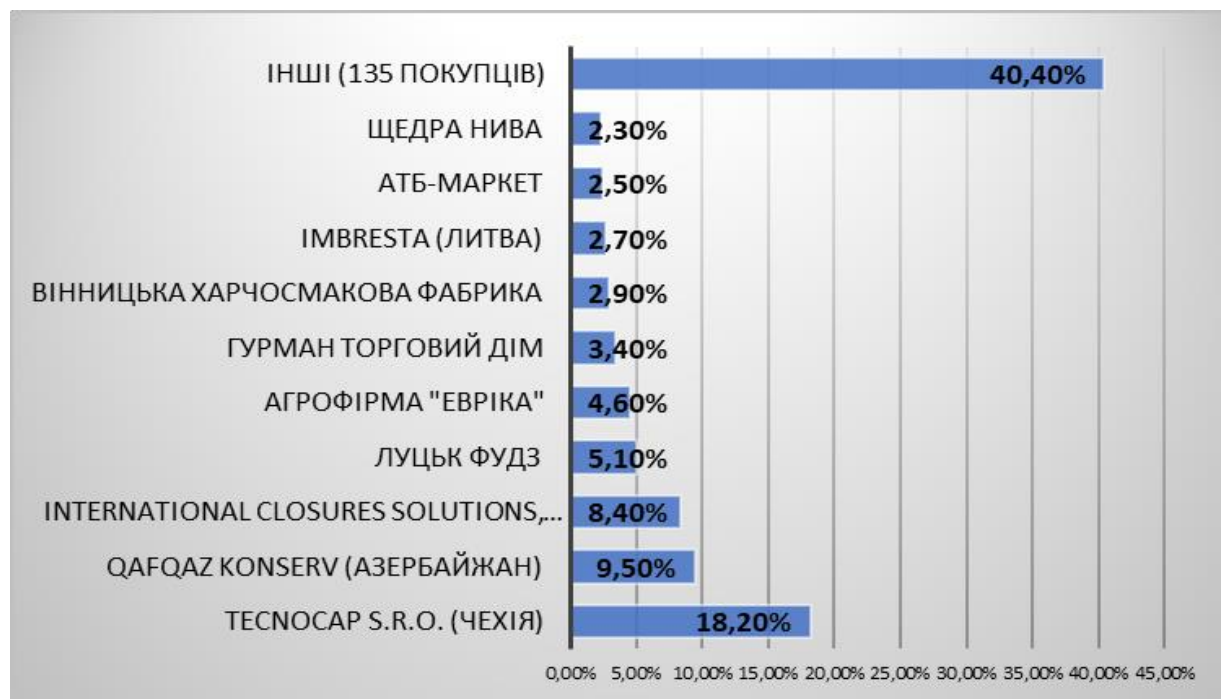

Рис. 2.7. Основні покупки готової продукції ТзОВ «Технокап УА»

Найбільшими покупцями ТОВ ТЕХНОКАП УА є переважно експортні клієнти, які є або великими консервними заводами (Qafqaz Konserv, Azersun group), або торгівцями (ICS), що перепродують імпортовану кришку меншим клієнтам. Кришка, експортована на материнську компанію Тесносар s.r.o. також перепродується в ЄС клієнтам, які не хочуть або не мають можливості розмитнювати її з-поза меж Євросоюзу – покупцям у Франції, Нідерландах, Бельгії тощо. В Україні найбільшими клієнтами підприємства є найбільші консервні заводи країни (Луцьк Фудз, Агрофірма Евріка, Вінницька ХСФ тощо). У бізнесі наявна істотна сезонність, високий сезон влітку, в період активної консервації урожаю.

Таблиця 2.2

Динаміка техніко-економічних показників ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-	
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022
Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	300323	447913	446867	147590	-1046
Собівартість реалізації, тис. грн.	237465	368177	301434	130712	-66743
Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	62858	79736	145433	16878	65697
Частка основних засобів у активах	0,35	0,28	0,31	-0,07	0,03
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,41	0,41	0,45	0	0,04
Оборотність активів, коефіцієнт трансформації, обороти	-	1,57	1,38	-	-0,19
Фондовіддача	-	5,1	4,69	-	-0,41
Фондоємність	-	0,2	0,21	-	0,01
Коефіцієнт оборотності запасів, обороти	-	3,66	2,1	-	-1,56
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, обороти	-	5,31	6,45	-	1,14
Рентабельність продажів за операційним прибутком (операційна маржа), %	8,23	9,1	23,17	0,87	14,07
Матеріалоємність	0	0	0	0	0
Витрати на гривню продажів, грн.	0,79	0,82	0,67	0,03	-0,15
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	-0,18	-0,01	0,38	0,17	0,39
Коефіцієнт фінансової автономії	0,33	0,31	0,55	-0,02	0,24
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,75	1,45	2,89	-0,3	1,44
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,02	0,05	0,01	0,03
Середня кількість працівників, осіб	151	142	122	-9	-20
Фонд оплати праці, тис. грн.	37883	41209	35987	+3326	-5222
Середньомісячна заробітна плата, грн./особу	20907	24184	24581	+3277	+397
Продуктивність праці, тис. грн.	7,93	10,87	12,42	+2,94	+1,55

В 2021 р. ТОВ «ТЕХНОКАП УА» сформувало обсяг виручки в розмірі 300323 тис. грн.

На кінець періоду дослідження (2023 р.) виручка становить 446867 тис. грн., що на 48,8 % більше показника на початок періоду аналізу. Це вказує на здатність підприємства діяти в складних економічних умовах, використовувати наявні конкурентні переваги, задовольняти потреби свого цільового сегменту ринку. Це призводить до того, що у підприємства залишається більше

фінансових ресурсів для того, щоб покрити постійні і змінні витрати, заохочувати ефективних співробітників, погашати фінансові зобов'язання, вирішувати інші оперативні та стратегічні завдання.

Про підвищення ефективності господарських процесів на підприємстві свідчить чистий дохід, що зростає швидшими темпами (на 48,8%), ніж собівартість (на 26,94 % за 2021 - 2023 рр.). Важливо підтримувати поточну динаміку, що дозволить досягати більш відчутного фінансового результату ТОВ «ТЕХНОКАП УА».

Валовий прибуток ТОВ «ТЕХНОКАП УА» був додатним на кінець 2023 р. і становив 145433 тис. грн. проти 62858 тис. грн. в 2021 р., що вказує на ефективні операційні процеси, які дозволяють створювати додану вартість в рамках щоденної діяльності трудового колективу. Як результат, залишаються додаткові фонди, які можуть використовуватися для здійснення управлінських витрат, витрат на збут, фінансових витрат.

Операційна маржа підприємства є індикатором конкурентоспроможності, тому високе значення такого показника говорить про якісні товари та послуги підприємства, що забезпечує стійке положення на конкурентному ринку. В 2023 р. ТОВ «ТЕХНОКАП УА» на кожну гривню продажів заробило 23,17 копійок операційного прибутку. Управлінці виконують свою роботу, а саме - шукають можливості забезпечення більш високої ефективності операційних процесів підприємства, про що свідчить підвищення показника на - в 2021 - 2023 рр.

Залучені основні засоби ТОВ «ТЕХНОКАП УА» використовуються в операційному процесі менш інтенсивно, про що свідчить зниження фондоддачі (поточне значення становить 4,69 проти базового 5,1). В 2023 р. кожна вкладена в основні засоби гривня дозволила виготовити та реалізувати 4,69 гривень товарів і послуг.

Таблиця 2.3

Динаміка активів ТОВ «ТЕХНОКАП УА», тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-	
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022
Нематеріальні активи	22	11	0	-11	-11
Незавершені капітальні інвестиції	8 688	12 058	12 689	3 370	631
Основні засоби:	80 463	95 264	95 209	14 801	-55
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	89 173	107 333	107 898	18 160	565
Виробничі запаси	43 665	89 456	125 381	45 791	35 925
Незавершене виробництво	8 267	12 371	5 199	4 104	-7 172
Готова продукція	19 001	27 087	26 664	8 086	-423
Товари	697	577	906	-120	329
Запаси	71 630	129 491	158 150	57 861	28 659
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	55 234	90 341	29 719	35 107	-60 622
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	6 990	6 320	4 636	-670	-1 684
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	3 875	5 589	1 635	1 714	-3 954
Інша поточна дебіторська заборгованість	196	217	108	21	-109
Гроші та їх еквіваленти	714	2 629	3 470	1 915	841
Витрати майбутніх періодів	146	271	283	125	12
Інші оборотні активи	34	215	591	181	376
ОБОРОТНІ АКТИВИ	138 819	235 073	198 592	96 254	-36 481
БАЛАНС	227 992	342 406	306 490	114 414	-35 916

Зростаюча сума активів ТОВ «ТЕХНОКАП УА» становила в 2023 р. 306 490 тис. грн. проти 227 992 тис. грн. в 2021 р..

Як оборотні, так і необоротні активи вплинули на таку динаміку (приріст 34,43%). Перші збільшилися на 43,06%, в той час як останні на 21% в 2021 - 2023 рр.

Наступні елементи активів ТОВ «ТЕХНОКАП УА» здійснювали стимулюючий вплив на розмір загальної суми: виробничі запаси +187,14 %, готова продукція +40,33%, товари +29,99%, запаси +120,79%, гроші та їх еквіваленти +385,99%, витрати майбутніх періодів +93,84%, інші оборотні активи +1638,24%, незавершені капітальні інвестиції +46,05%, основні засоби: +18,33%.

Негативно впливали на суму такі елементи активів ТОВ «ТЕХНОКАП УА»: незавершене виробництво -37,11%, дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги -46,19%, дебіторська заборгованість за виданими авансами -33,68%, дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом -57,81%, інша поточна дебіторська заборгованість -44,9%, нематеріальні активи -100%.

Більш швидке збільшення обсягу запасів ТОВ «ТЕХНОКАП УА» в порівнянні з чистим доходом говорить про те, що підприємство використовує менш ефективні методики, не шукає можливостей вивільнення частини фінансових ресурсів, які загрузли в запасах. Як результат, такі фонди не можна використовувати за альтернативними напрямками. В цілому ефективність управління запасами знижується в 2021 - 2023 рр.

Таблиця 2.4

Динаміка джерел фінансування ТОВ «ТЕХНОКАП УА», тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний відхилення, +,-	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/2022
Зареєстрований (пайовий) капітал	40109	40109	40109	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	36173	66548	128118	30375	61570
Довгострокові кредити банків	72362	73612	69480	1 250	-4132
Короткострокові кредити банків	1810	50479	11020	48669	-39459
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	5333	5080	2 449	-253	-2631
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	66542	99999	45154	33457	-54845
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	795	19	463	-776	444
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	262	231	474	-31	243
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1123	1162	2166	39	1004
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	0	0	2955	0	2955
Поточні забезпечення	2 264	3403	3514	1139	111
Інші поточні зобов'язання	1219	1764	588	545	-1176
Баланс	227992	34240 6	306 490	114414	-35916

Хоча спостерігається зниження обсягу дебіторської заборгованості в умовах зростання чистого доходу, все ж складно сформулювати однозначне ставлення до таких процесів. Дебіторська заборгованість за наданими товарами і послугами призводить до скорочення обсягу доступного оборотного капіталу підприємства, адже залишається менше ресурсів для покупки запасів, проведення активної маркетингової діяльності і так далі. З іншого боку, дебіторська заборгованість за наданими товарами і послугами може виступати інструментом стимулювання збуту. Якщо підприємство сформувало чіткий зв'язок, тобто надання додаткових товарних кредитів і права відстрочки платежів по послугах призводить до збільшення доходу, при цьому якість дебіторської заборгованості залишається високою, то доцільно і далі дотримуватися такої політики. В іншому випадку необхідно надавати право відтермінування лише надійним клієнтам з бездоганною історією співпраці.

Основною метою будь-якого комерційного підприємства є досягнення цілей, визначених власниками. Зазвичай вони полягають у генеруванні прибутку. Збільшення власного капіталу (на 120,53%) в 2021 - 2023 рр. свідчить як про досягнення цієї мети, так і про зміцнення фінансового потенціалу ТОВ «ТЕХНОКАП УА». Обсяг власного капіталу ТОВ «ТЕХНОКАП УА» дорівнює 168 227 тис. грн. на кінець 2023 р. проти 76282 тис. грн. в 2021 р..

Загальний обсяг доступних джерел фінансування для формування активів підвищився на 34,43 % протягом 2021 - 2023 рр. за рахунок власного капіталу на 120,53 %. Як результат, ТОВ «ТЕХНОКАП УА» стає більш фінансово маневреним, здатним проводити більш активну операційну і інвестиційну діяльність.

Найбільш важливими факторами підвищення вартості залучених джерел фінансування ТОВ «ТЕХНОКАП УА» були:

- нерозподілений прибуток (непокритий збиток) +254,18%;
- короткострокові кредити банків +508,84%;
- поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування +80,92%;

- поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці +92,88%;

- поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами +2955 тис. грн.;

- поточні забезпечення +55,21%.

Найбільш важливими факторами зниження вартості залучених джерел фінансування ТОВ «ТЕХНОКАП УА» були:

- довгострокові кредити банків -3,98 %;

- поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями -54,08 %;

- поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги -32,14 %;

- поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом - 41,76 %;

- інші поточні зобов'язання -51,76 %.

Виявлене зниження позикових коштів ТОВ «ТЕХНОКАП УА» веде до обмеження можливостей підприємства для подальшого зростання, однак якщо поточна ситуація на ринку не дозволяє ефективно освоїти залучені кошти, то доцільно відмовитися від них, так як позикові кошти характеризуються високою вартістю.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги ТОВ «ТЕХНОКАП УА» знижується. Неможливо сформулювати однозначний висновок про вплив такого процесу на фінансове становище підприємства без додаткового аналізу управлінської звітності. Справа в тому, що товарне кредитування і відстрочка платежу є зазвичай дешевим джерелом фінансування, що дозволяє поповнити обіговий капітал.

В 2021 р. ТОВ «ТЕХНОКАП УА» сформувало обсяг виручки в розмірі 300 323 тис. грн.

На кінець періоду дослідження (2023 р.) виручка становить 446867 тис. грн., що на 48,8% більше показника на початок періоду аналізу. Це вказує на

здатність підприємства діяти в складних економічних умовах, використовувати наявні конкурентні переваги, задовольняти потреби свого цільового сегменту ринку. Це призводить до того, що у підприємства залишається більше фінансових ресурсів для того, щоб покрити постійні і змінні витрати, заохочувати ефективних співробітників, погашати фінансові зобов'язання, вирішувати інші оперативні та стратегічні завдання.

Таблиця 2.5

Динаміка фінансових результатів ТОВ «ТЕХНОКАП УА», тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +, -	
	2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/2022
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	300323	447913	446867	147590	-1046
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	237 465	368177	301434	130712	-66743
Валовий прибуток (збиток)	62858	79736	145433	16 878	65697
Інші операційні доходи	19368	22632	33290	3264	10658
Адміністративні витрати	9 826	12596	15368	2 770	2772
Витрати на збут	17441	31663	24791	14 222	-6872
Інші операційні витрати	30256	17347	35019	-12 909	17672
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	24703	40762	103545	16059	62783
Інші фінансові доходи	1682	1	1	-1681	0
Інші доходи	1843	5703	4307	3860	-1396
Фінансові витрати	5743	9105	13369	3362	4264
Інші витрати	16992	114	18662	-16878	18548
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	5493	37247	75822	31754	38575
Витрати (дохід) з податку на прибуток	1052	6872	14225	5820	7353
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	4441	30375	61597	25934	31222

Про підвищення ефективності господарських процесів на підприємстві свідчить чистий дохід, що зростав швидшими темпами (на 48,8 %), ніж собівартість (на 26,94 % за 2021 - 2023 рр.). Важливо підтримувати поточну динаміку, що дозволить досягати більш відчутного фінансового результату ТОВ «ТЕХНОКАП УА».

Валовий прибуток ТОВ «ТЕХНОКАП УА» був додатнім на кінець 2023 р. і становив 145433 тис.грн. проти 62858 тис.грн. в 2021 р., що вказує на ефективні операційні процеси, які дозволяють створювати додану вартість в рамках щоденної діяльності трудового колективу. Як результат, залишаються додаткові фонди, які можуть використовуватися для здійснення управлінських витрат, витрат на збут, фінансових витрат.

Рішення менеджменту в сфері управління операційною діяльністю ТОВ «ТЕХНОКАП УА» були ефективними, так як спостерігається зростаюча на 319,16% сума прибутку від операційної діяльності, що вказує на наявність коштів для погашення фінансових зобов'язань і формування чистого прибутку.

Кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства є найбільш важливим індикатором, що свідчить про здатність підприємства створювати додану вартість, займати стійке ринкове становище за рахунок реалізації якісних бізнес-процесів. Чистий прибуток формується під впливом усіх управлінських рішень, які були зроблені протягом періоду аналізу, а також об'єктивних зовнішніх і внутрішніх процесів. Чистий прибуток ТОВ «ТЕХНОКАП УА» становить 4441 тис. грн. в 2021 р.

Позитивна динаміка показника ТОВ «ТЕХНОКАП УА» (приріст 1 287,01%) говорить про здатність нарощувати обсяг залученого капіталу власників і стійко функціонувати протягом тривалого періоду часу на ринку.

Таблиця 2.6

Структура активів ТОВ «ТЕХНОКАП УА», %

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Нематеріальні активи	0,01	0	0	-0,01	0	-0,01
Незавершені капітальні інвестиції	3,81	3,52	4,14	-0,29	0,62	0,33
Основні засоби	35,29	27,82	31,06	-7,47	3,24	-4,23
Виробничі запаси	19,15	26,13	40,91	6,98	14,78	21,76
Незавершене виробництво	3,63	3,61	1,7	-0,02	-1,91	-1,93
Готова продукція	8,33	7,91	8,7	-0,42	0,79	0,37
Товари	0,31	0,17	0,3	-0,14	0,13	-0,01
Запаси	31,42	37,82	51,6	6,4	13,78	20,18
Дебіторська заборгованість за	24,23	26,38	9,7	2,15	-16,68	-14,53

продукцію, товари, роботи, послуги						
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	3,07	1,85	1,51	-1,22	-0,34	-1,56
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1,7	1,63	0,53	-0,07	-1,1	-1,17
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,09	0,06	0,04	-0,03	-0,02	-0,05
Гроші та їх еквіваленти	0,31	0,77	1,13	0,46	0,36	0,82
Витрати майбутніх періодів	0,06	0,08	0,09	0,02	0,01	0,03
Інші оборотні активи	0,01	0,06	0,19	0,05	0,13	0,18
БАЛАНС	100	100	100	0	0	0

Активи ТОВ «ТЕХНОКАП УА» склалися в кінці 2021 р. на 39,11% з необоротних та 60,89% з оборотних.

Важливими елементами оборотних активів ТОВ «ТЕХНОКАП УА» були:

- виробничі запаси (частка дорівнює 19,15%);
- незавершене виробництво (частка дорівнює 3,63%);
- готова продукція (частка дорівнює 8,33%);
- запаси (частка дорівнює 31,42%);
- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (частка дорівнює 24,23%);
- дебіторська заборгованість за виданими авансами (частка дорівнює 3,07%).

Серед необоротних активів важливу роль відігравали:

- незавершені капітальні інвестиції (частка дорівнює 3,81%);
- основні засоби: (частка дорівнює 35,29 %).

На кінець 2023 р. активи сформовані на 35,2% з необоротних та 64,8% з оборотних.

Наступні оборотні активи займали відчутну частину в балансі підприємства в 2023 р.:

- виробничі запаси (частка дорівнює 40,91%);
- готова продукція (частка дорівнює 8,7%);
- запаси (частка дорівнює 51,6%):

- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (частка дорівнює 9,7%):

Важливими елементами необоротних активів на кінець 2023 р. були:

- незавершені капітальні інвестиції - частка дорівнює 4,14 %;
- основні засоби - частка дорівнює 31,06 %.

У підприємства істотна частина фінансових ресурсів (31,06 %) загрузла в основних засобах, які дозволяють створювати товари і послуги. Це означає, що в разі зміни ринкової кон'юнктури, зниження попиту на основні товари і послуги, ТОВ «ТЕХНОКАП УА» не зможе швидко перебудувати свої виробничі і збутові процеси для адаптації. З іншого боку, це дещо знижує ризик зупинки діяльності через нездатність оплатити оренду за наступний місяць.

Таблиця 2.7

Структура джерел фінансування ТОВ «ТЕХНОКАП УА», %

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Зареєстрований (пайовий) капітал	17,59	11,71	13,09	-5,88	1,38	-4,5
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	15,87	19,44	41,8	3,57	22,36	25,93
Довгострокові кредити банків	31,74	21,5	22,67	-10,24	1,17	-9,07
Короткострокові кредити банків	0,79	14,74	3,6	13,95	-11,14	2,81
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	2,34	1,48	0,8	-0,86	-0,68	-1,54
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	29,19	29,2	14,73	0,01	-14,47	-14,46
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	0,35	0,01	0,15	-0,34	0,14	-0,2
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	0,11	0,07	0,15	-0,04	0,08	0,04
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	0,49	0,34	0,71	-0,15	0,37	0,22
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	0	0	0,96	0	0,96	0,96
Поточні забезпечення	0,99	0,99	1,15	0	0,16	0,16
Інші поточні зобов'язання	0,53	0,52	0,19	-0,01	-0,33	-0,34
Баланс	100	100	100	0	0	0

ТОВ «ТЕХНОКАП УА» характеризується прийнятною фінансовою гнучкістю, так як частка необоротних активів знижується, а частка оборотних

активів зниходиться на більш високому рівні. Таким чином, якщо знизиться попит на продукцію і послуги підприємства, то необхідний короткий період часу для того, щоб реалізувати на ринку непродуктивні необоротні активи і направити виручені кошти в більш привабливі напрямки.

Структура джерел фінансування активів формується під впливом вартості банківських кредитів на ринку, пропозицій товарного кредитування постачальниками, бажань власників, рішень менеджменту підприємства. В 2021 р. джерела фінансування ТОВ «ТЕХНОКАП УА» складаються з короткострокових зобов'язань (34,8%), довгострокових зобов'язань (31,74%), власного капіталу (33,46%).

Частка власного капіталу ТОВ «ТЕХНОКАП УА» в джерелах фінансування активів була низькою, що свідчить про високий ризик втрати свого капіталу кредиторами.

ТОВ «ТЕХНОКАП УА» сформувало власний капітал з таких важливих елементів:

- зареєстрований (пайовий) капітал (частка дорівнює 17,59%);
- нерозподілений прибуток (частка дорівнює 15,87%).

В якості важливих елементів зобов'язань ТОВ «ТЕХНОКАП УА» слід виділити:

- довгострокові кредити банків (частка дорівнює 31,74%);
- поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (частка дорівнює 29,19 %).

На кінець 2023 р. джерела фінансування ТОВ «ТЕХНОКАП УА» склалися з короткострокових зобов'язань на 22,44%, з довгострокових зобов'язань на 22,67%, з власного капіталу на 54,89%.

Істотну частину джерел фінансування активів підприємства складають власні, що знижує залежність від зовнішніх кредиторів. Крім цього, підприємство виглядає більш надійним позичальником, так як інтереси банку або інших партнерів підприємства захищені в разі банкрутства.

При здійсненні фінансування активів ТОВ «ТЕХНОКАП УА» найважливішу роль відігравали такі елементи власного капіталу:

- зареєстрований (пайовий) капітал (частка дорівнює 13,09%);
- нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (частка дорівнює 41,8%).

Серед зобов'язань ТОВ «ТЕХНОКАП УА» найбільш важливими елементами фінансування були:

- довгострокові кредити банків (частка дорівнює 22,67%);
- короткострокові кредити банків (частка дорівнює 3,6%);
- поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (частка дорівнює 14,73%).

ТОВ «ТЕХНОКАП УА» демонструє істотну частку нерозподіленого прибутку в загальній структурі фінансування активів, що говорить про те, що компанії вдалося проводити ефективну діяльність протягом тривалого періоду часу, що і забезпечило приріст власного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку.

Таблиця 2.8

Динаміка чистих активів ТОВ «ТЕХНОКАП УА», тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-	
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022
Необоротні активи	89173	107333	107898	18160	565
Оборотні активи	138819	235073	198592	96254	-36481
Довгострокові зобов'язання	72362	73612	69480	1250	-4132
Короткострокові зобов'язання	79348	162137	68783	82789	-93354
Всього чистих активів	76282	106657	168227	30375	61570

Фінансове становище власників ТОВ «ТЕХНОКАП УА» в 2021 - 2023 рр. посилюється, так як після вирахування зобов'язань обсяг наявних чистих активів зростає на 120,53%. Таким чином, підприємство характеризується ефективною бізнес-моделлю.

Таблиця 2.9

Динаміка показників майнового стану ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-	
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022
Частка обігових виробничих засобів у оборотних активах	0,37	0,43	0,66	0,06	0,23
Частка основних засобів у активах	0,35	0,28	0,31	-0,07	0,03
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,41	0,41	0,45	0	0,04
Коефіцієнт оновлення основних засобів	-	0,16	0,08	-	-0,08
Коефіцієнт мобільності активів	1,56	2,19	1,84	0,63	-0,35

Спостерігається підвищення рівня зношеності основних засобів, що створює додаткові виробничі ризики, пов'язані із припиненням виробництва чи надання послуг через поломки.

Таблиця 2.10

Оцінка ліквідності балансу ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
A1 (грошові кошти і поточні фінансові інвестиції)	714	2629	3470	1915	841
A2 (короткострокова дебіторська заборгованість)	66295	102467	36 098	36172	-66369
A3 (запаси, поточні біологічні активи, інші оборотні активи, витрати майбутніх періодів)	71810	129977	159024	58167	29047
A4 (необоротні активи)	89173	107333	107898	18 60	565
П1 (поточна кредиторська заборгованість)	76319	109 894	57175	33575	-52719
П2 (короткострокові кредити банків, доходи майбутніх періодів, інші поточні зобов'язання)	3029	52243	11608	49214	-40635
П3 (довгострокові зобов'язання і забезпечення)	72362	73612	69480	1250	-4132
П4 (власний капітал та інше)	76282	106 657	168227	30375	61570
A1-П1	-75605	-107265	-53705	-31660	53560
A2-П2	63266	50224	24490	-13042	-25734
A3-П3	-552	56 365	89 544	56 917	33 179
A4-П4	12 891	676	-60 329	-12 215	-61005
$\Delta AП1 = A1-П1$	-75 605	-107 265	-53 705	-31660	53560
$\Delta AП2=A2-П2 + \Delta AП1$	-12 339	-57 041	-29 215	-44 702	27 826
$\Delta AП3=A3-П3 + \Delta AП2$	-12 891	-676	60 329	12 215	61 005
$\Delta AП4=A4-П4 + \Delta AП3$	0	0	0	0	0

Підвищений ризик втрати платоспроможності ТОВ «ТЕХНОКАП УА» спостерігається в перспективі до 1 місяця, адже активи і пасиви першої групи не є збалансованими. У компанії на 53705 тис. менше найбільш ліквідних активів, ніж найбільш термінових зобов'язань. Для вирішення такої ситуації необхідно залучати банківське короткострокове фінансування, використовувати інші інструменти заповнення нестачі фінансових ресурсів. Крім цього, спостерігається дисбаланс по другій групі, що також може чинити негативний вплив на стійкість підприємства. Важливо проводити більш виважену політику в сфері формування активів і зобов'язань, що дозволить мінімізувати ризик погіршення відносин з контрагентами через несвоєчасне погашення зобов'язань.

Щоб краще зрозуміти здатність компанії своєчасно відповідати за зобов'язаннями перед постачальниками і кредиторами, співробітниками, іншими сторонами, доцільно більш детально вивчити показники ліквідності.

Таблиця 2.11

Динаміка показників ліквідності ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,75	1,45	2,89	-0,3	1,44	1,14
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,85	0,65	0,59	-0,2	-0,06	-0,26
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,02	0,05	0,01	0,03	0,04
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	0,9	0,96	0,67	0,06	-0,29	-0,23

ТОВ «ТЕХНОКАП УА» працює в напрямку зниження короткострокових ризиків протягом 2021 - 2023 рр., тому управлінці вживають заходів щодо забезпечення збалансованості короткострокових джерел фінансування і оборотних активів. Про це свідчить збільшення індикатора поточної ліквідності з 1,75 гривень до 2,89.

Якщо зіставити його з нормативним (≥ 2), то можна зробити висновок, що у підприємства не виникне проблем з погашенням зобов'язань перед постачальниками матеріальних ресурсів, послуг, фінансових ресурсів і так далі.

ТОВ «ТЕХНОКАП УА» мало можливість погасити 85% своїх поточних зобов'язань протягом трьох-шести місяців з моменту першої звітної дати (2021 р.).

Що ж стосується значення показника на останню звітну дату (2023 р.), то воно не знаходиться в нормативних межах, адже на кожну одиницю короткострокових зобов'язань у підприємства було лише 0,59 гривень оборотних активів, які можна було б швидко реалізувати на ринку і перетворити в грошову форму.

Ризик несвоєчасного виконання зобов'язань ТОВ «ТЕХНОКАП УА» протягом найближчого місяця був відчутним, адже у підприємства було грошових коштів в розмірі 5 % від загальної суми поточних зобов'язань в 2023 р. Таке значення є низьким по відношенню до нормативного.

В цілому підприємству вдалося вибудувати добрі стосунки з постачальниками і клієнтами, адже дебітори відволікають менше коштів, ніж надають постачальники, інші сторони, які формують кредиторську заборгованість підприємства. На кожну одиницю кредиторської заборгованості ТОВ «ТЕХНОКАП УА» припадає 0,67 гривень дебіторської. Це знижує потребу в додаткових фінансових ресурсах, які дорогі в обслуговуванні.

ТОВ «ТЕХНОКАП УА» сформувало власні оборотні кошти (60329 тис. грн.), які можна використовувати для фінансування частини запасів, необхідних в операційному процесі; дебіторської заборгованості, яка виникає в процесі виробництва і збуту; інших оборотних активів. Обсяг цих коштів збільшився на 73220 тис. грн. за 2021 - 2023 рр.

Управлінці ТОВ «ТЕХНОКАП УА» забезпечили високу фінансову гнучкість підприємства, так як відчутна частина оборотного капіталу створена за рахунок коштів власників. Як результат, підприємство менше залежить від

зовнішніх постачальників фінансових ресурсів. 30% оборотних активів припадає на власні оборотні кошти в 2023 р.

Таблиця 2.12

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Власні обігові кошти, тис. грн.	-12891	-676	60329	12215	61005	73220
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	-0,09	0	0,3	0,09	0,3	0,39
Маневреність власних оборотних коштів	-0,06	-3,89	0,06	-3,83	3,95	0,12
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	-0,18	-0,01	0,38	0,17	0,39	0,56
Коефіцієнт фінансової автономії	0,33	0,31	0,55	-0,02	0,24	0,22
Коефіцієнт фінансової залежності	2,99	3,21	1,82	0,22	-1,39	-1,17
Коефіцієнт фінансового левериджу	1,99	2,21	0,82	0,22	-1,39	-1,17
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,17	-0,01	0,36	0,16	0,37	0,53
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	0,52	0,69	0,5	0,17	-0,19	-0,02
Коефіцієнт фінансової стійкості (покриття інвестицій)	0,65	0,53	0,78	-0,12	0,25	0,13
Коефіцієнт мобільності активів	1,56	2,19	1,84	0,63	-0,35	0,28

Власні обігові кошти характеризуються прийнятним рівнем маневреності, що відображає відповідний коефіцієнт (0,06).

Для підприємства вкрай важливо мати можливість формувати необхідні запаси матеріальних ресурсів, які потім використовуються у виробничому процесі і процесі надання послуг. Якщо виникають перебої з поставками, то це загрожує як виконанню виробничої програми, так і іміджу ТОВ «ТЕХНОКАП УА». Низьке значення показника забезпечення запасів власними обіговими коштами (38 % в 2023 р.) говорить про те, що ризик виникнення таких перебоїв є відчутним. Крім цього, спостерігається зниження ризику формування недостатнього запасу матеріалів, сировини та інших ресурсів протягом періоду 2021 - 2023 рр., що призвело б до тимчасової зупинки операційної діяльності

ТОВ «ТЕХНОКАП УА». Про це говорить зростання частки власних обігових коштів в запасах на 0,56 процентних пунктів.

Вчені та практики виділяють дві основні групи показників фінансової стійкості. Перша, яка розглядалася вище, враховує обсяг власних обігових коштів. Друга ж група показників відображає співвідношення між зобов'язаннями та власним капіталом компанії.

ТОВ «ТЕХНОКАП УА» здатне самостійно фінансувати істотну частку необхідних активів, а саме 55 %. Той факт, що відповідний показник підвищується на 0,22, говорить про зростання довіри до підприємства з боку учасників фінансового ринку, постачальників матеріальних ресурсів і послуг. Адже навіть якщо підприємство втратить платоспроможність і збанкрутує, то висока частка власного капіталу дозволить погасити більшу частину зобов'язань.

Виходячи з такої логіки, показник фінансового левериджу і фінансової залежності ТОВ «ТЕХНОКАП УА» також знаходиться в нормативних межах і фіксує низьку залежність від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів. Доцільно і надалі стежити за дотриманням прийнятного співвідношення між власним капіталом і позиковими засобами, що дозволяє отримати кращу оцінку кредитоспроможності, а значить і скоротити витрати, пов'язані із залученням додаткових фінансових ресурсів на платній основі. На кожную гривню власного капіталу ТОВ «ТЕХНОКАП УА» припадає 1,82 гривень пасивів. У ТОВ «ТЕХНОКАП УА» було на момент складання звітності 0,82 грн. зобов'язань на кожную гривню власного.

Індикатор маневреності власного капіталу свідчить про високий рівень фінансової гнучкості цього джерела фінансування активів підприємства. На кінець 2023 р. значення дорівнює 36 %.

У своїй політиці залучення зобов'язань в якості джерел фінансування, як можна судити із показника короткострокової заборгованості, підприємство робить акцент як на короткострокових боргах, так і довгострокових, що дозволяє залишатися маневреним. Поточні зобов'язання формували 50 %

зобов'язань в 2023 р. За 2021 - 2023 рр. індикатор ТОВ «ТЕХНОКАП УА» знизився на 0,02. Якщо індикатор автономії враховує вартість власного капіталу, то загальний коефіцієнт фінансової стійкості розраховується з додатковим елементом у вигляді довгострокових зобов'язань ТОВ «ТЕХНОКАП УА». Значення цього показника в 2023 р. в розмірі 78 % говорить про те, що ризик зупинки діяльності через недостатній обсяг короткострокових зобов'язань є високим протягом найближчого року. Структура активів ТОВ «ТЕХНОКАП УА» в 2023 р. вказує на високий рівень адаптивності, так як в разі необхідності підприємство зможе швидко перебудувати свої бізнес-процеси, вивільнити фінансові ресурси з тих активів, які не є перспективними і недостатньо продуктивними в мінливих умовах, з іншого боку, направити їх згідно з оновленою політикою формування активів. На кожну гривню необоротних активів було 1,84 гривень оборотних активів.

Таблиця 2.13

Визначення типу фінансової стійкості ТОВ «ТЕХНОКАП УА», тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Власний капітал та резерви	76 282	106 657	168 227	30 375	61 570
Необоротні активи	89 173	107 333	107 898	18 160	565
Власні обігові кошти	-12 891	-676	60 329	12 215	61 005
Довгострокові зобов'язання	72 362	73 612	69 480	1 250	-4 132
Наявність власних обігових коштів та довгострокових джерел для фінансування запасів	59 471	72 936	129 809	13 465	56 873
Короткострокові зобов'язання	79 348	162 137	68 783	82 789	-93 354
Наявність власних обігових коштів, короткострокових та довгострокових джерел для фінансування запасів	138819	235073	198592	96254	-36481
Загальна сума запасів	71630	129491	158150	57861	28659
Надлишок (+), недостача власних обігових коштів для формування запасів	-84521	-130167	-97821	-45646	32346
Надлишок (+), недостача власних обігових коштів та довгострокових джерел для формування запасів	-12159	-56555	-28341	-44396	28214
Надлишок (+), недостача власних обігових коштів та короткострокових і довгострокових джерел для формування запасів	67189	105582	40442	38393	-65140

Поточний стан фінансової стійкості можна охарактеризувати як «проблемний стан». Структура і обсяг фінансових ресурсів ТОВ «ТЕХНОКАП УА» не є задовільними, так як у компанії недостатньо 28341 тис. грн. постійних джерел фінансування для формування запасів матеріальних ресурсів і забезпечення стабільності виробничої і збутової роботи. Таким чином, поточний стан можна охарактеризувати як проблемний.

Поточний рівень фінансової стійкості сформовано відносно високим обсягом запасів, а значить і великим необхідним обсягом власних оборотних коштів і довгострокових зобов'язань для забезпечення їх формування. Як результат, ТОВ «ТЕХНОКАП УА» може накопичити матеріальні запаси за рахунок наявних у розпорядженні короткострокових зобов'язань, тому в умовах зміни ситуації на фінансовому ринку та обмеження доступу до нього підприємству, воно не зможе забезпечити стабільність операційних процесів протягом найближчого року. Фінансове становище підприємства є складним протягом 2023 р.

Таблиця 2.14

Динаміка інших показників платоспроможності ТОВ «ТЕХНОКАП УА», що ґрунтуються на достатності грошового потоку

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Загальний ступінь платоспроможності, міс.	6,06	6,32	3,71	0,26	-2,61	-2,35
Коефіцієнт заборгованості за позиками та кредитами банків, міс.	2,96	3,32	2,16	0,36	-1,16	-0,8
Коефіцієнт заборгованості за кредиторською заборгованістю, міс.	2,96	2,85	1,44	-0,11	-1,41	-1,52
Коефіцієнт покриття відсотків	1,96	5,09	6,67	3,13	1,58	4,71

ТОВ «ТЕХНОКАП УА» здатне своєчасно і в повній мірі виконати процентні зобов'язання згідно з кредитною угодою, про що свідчить коефіцієнт покриття відсотків. На кожен гривню відсотків до сплати у компанії є 6,67 гривень ЕВІТ (прибуток до оподаткування і виплати відсотків) в 2023 р.

Методика оцінки рівня кредитоспроможності використовується для визначення того, до якої категорії відноситься підприємство як позичальник.

З огляду на отриманий результат, ТОВ «ТЕХНОКАП УА» можна віднести до категорії «Відносно благополучних» в 2023 р.. Ступінь впевненості оцінки - 100%. З точки зору самого підприємства і його можливостей така оцінка говорить про те, що в разі необхідності ТОВ «ТЕХНОКАП УА» завжди зможе звернутися до учасників фінансового ринку для того, щоб залучити необхідне фінансування на вигідних умовах і своєчасно погасити зобов'язання або використовувати довгострокові кошти для посилення і розширення.

Таблиця 2.15

Визначення показників кредитоспроможності ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Коефіцієнт автономії (рівень самофінансування)	0,33	0,31	0,55	-0,02	0,24	0,22
Частка оборотних активів в загальній величині сукупних активів	0,61	0,69	0,65	0,08	-0,04	0,04
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	- 0,09	0	0,3	0,09	0,3	0,39
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,75	1,45	2,89	-0,3	1,44	1,14
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,02	0,05	0,01	0,03	0,04
Коефіцієнт рентабельності активів (за прибутком до оподаткування)	-	0,13	0,23	-	0,1	-
Коефіцієнт оборотності активів	-	1,57	1,38	-	-0,19	-

З точки зору банку така оцінка означає, що ТОВ «ТЕХНОКАП УА» характеризується збалансованою фінансовою системою, ефективною бізнес-моделлю, яка дозволяє своєчасно відповідати за нарахованими відсотками і самим тілом наданого кредиту. Крім цього, така оцінка підприємства, рівня його кредитоспроможності, показує, що вартість фінансування буде нижчою, ніж в середньому це характерно для українського фінансового ринку.

2.2. Практичні аспекти обліку готової продукції та її реалізації у ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Підприємство використовує прикладний програмний продукт «1С Бухгалтерія: виробництво» та «М.Е.Д.ок», яке обслуговується і повністю адаптоване під бізнес процеси.

Для обліку виробництва продукції використовується рахунок 23 «Виробництво» в розрізі субрахунків (рис. 2.8.).

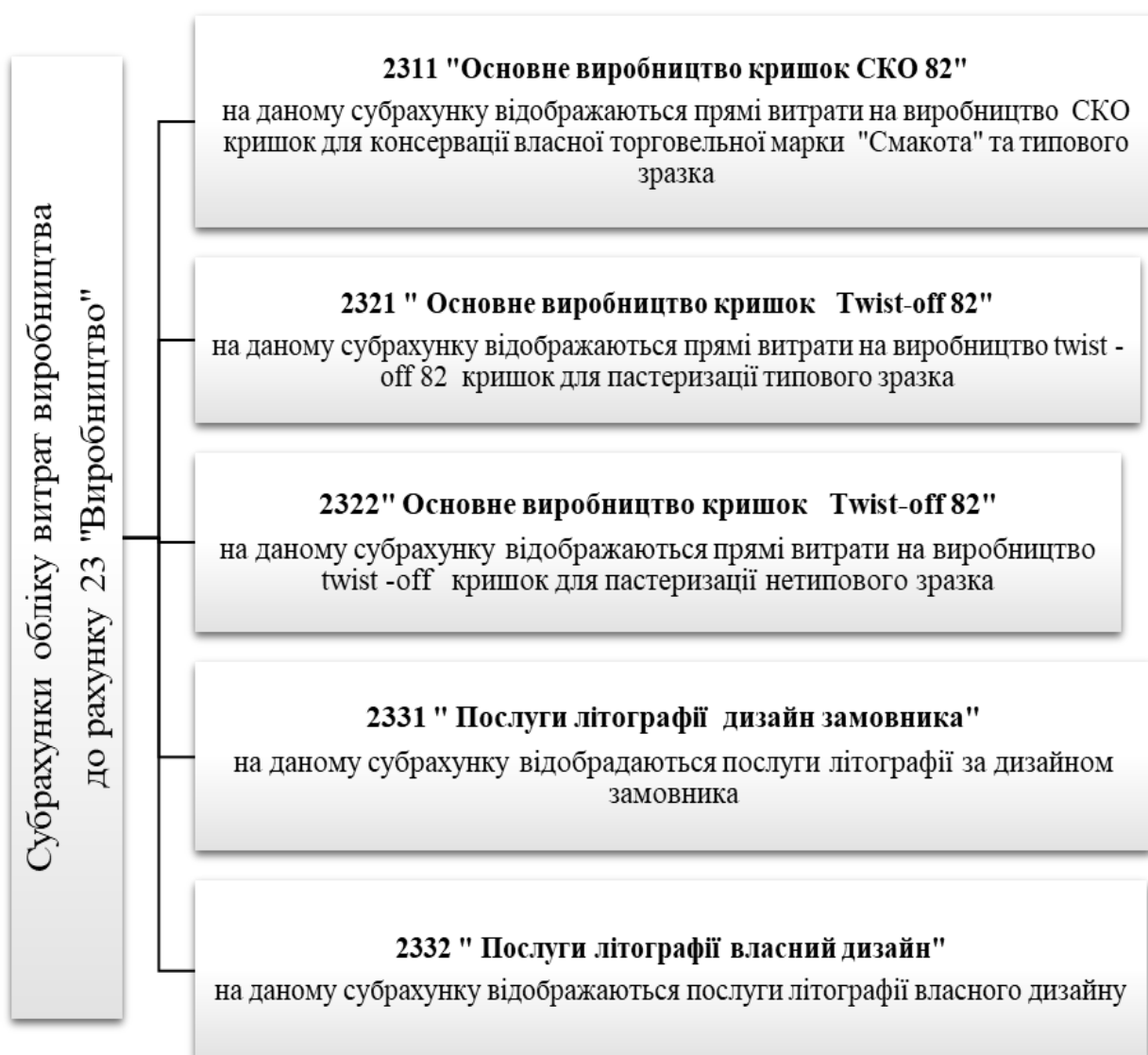

Рис. 2.8. Субрахунки обліку прямих витрат виробництва готової продукції у ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Облік виробництва продукції здійснюється за видами (рис. 2.9).

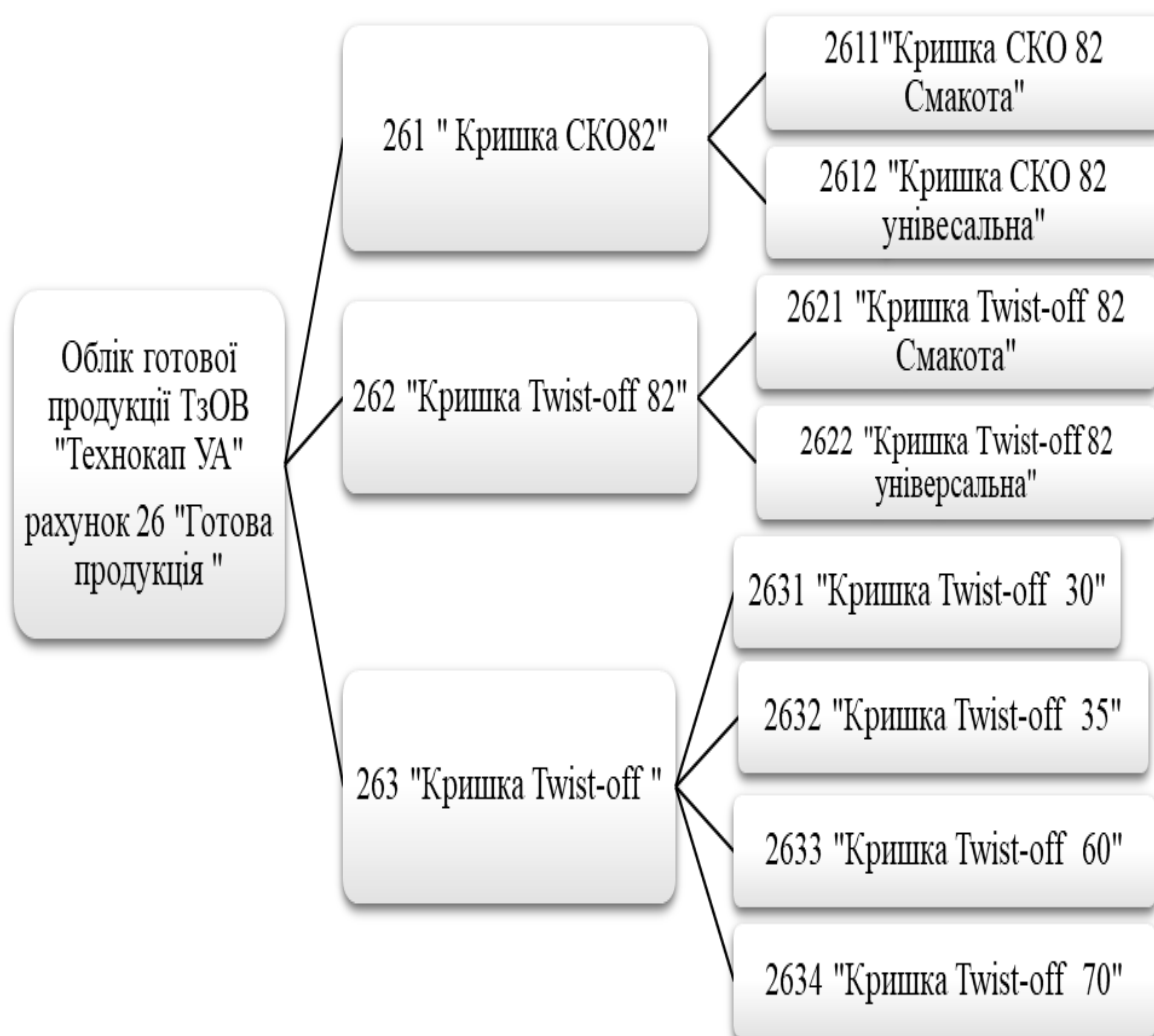

Рис. 2.9. Субрахунки обліку готової продукції на ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

На рисунку 2.9 бачимо виділення в окремі субрахунки готової продукції ТМ «Смакота», це кришки, які виробляються від власним брендом і реалізуються через торговельні мережі гуртової і роздрібної торгівлі споживачам. Зокрема, укладено угоди з АТБ, Фозі груп, Метро Кеш. Решта готової продукції випускається під замовлення з виробниками харчової продукції.

Ціна на продукцію підприємства формується виходячи з вартості сировини та ринкових умов (пропозицій конкурентів, очікування покупців тощо). Торгова націнка для кожного покупця відрізняється, і є переважно нижчою на

великих партіях продукції, або вищою при складному чи терміновому замовленні.

Оскільки частка імпортової складової в собівартості продукції перевищує 60 %, підприємство проводить політику формування ціни на продукцію у валюті євро (валюта придбання сировини) для всіх клієнтів, в т.ч. з України. Для українських клієнтів ціна продукції прописується як гривневий еквівалент, розрахований на момент відвантаження продукції за курсом, взятим з певного джерела (НБУ, аналітичні сайти тощо).

З покупцями укладаються переважно типові рамкові договори поставки, де описані загальні умови поставки та розрахунків. Конкретні партії товару визначаються у специфікаціях. Переважно покупці отримують від підприємства відтермінування платежу від 30 до 120 к.д., що залежить від ринкових умов та пропозицій конкурентів. Переважно договори із найбільшими покупцями не передбачають якоїсь системи знижок та бонусів, підприємство конкурує на ринку представляючи клієнтам продукцію належної якості за конкурентною ціною.

Облік реалізації готової продукції ведеться і використанням таких субрахунків рахунку 70 «Доходи від реалізації» (рис. 2.10). Виділяють субрахунок 7011 «Дохід від реалізації продукції вітчизняним покупцям», 7012 «Дохід від реалізації продукції іноземним покупцям». Це пов'язано із вимогами Податкового кодексу щодо оподаткування операцій з експорту податком на додану вартість та особливостями визнання доходів від реалізації готової продукції виходячи із вимоги НПСБО 21 «Вплив зміни валютних курсів».

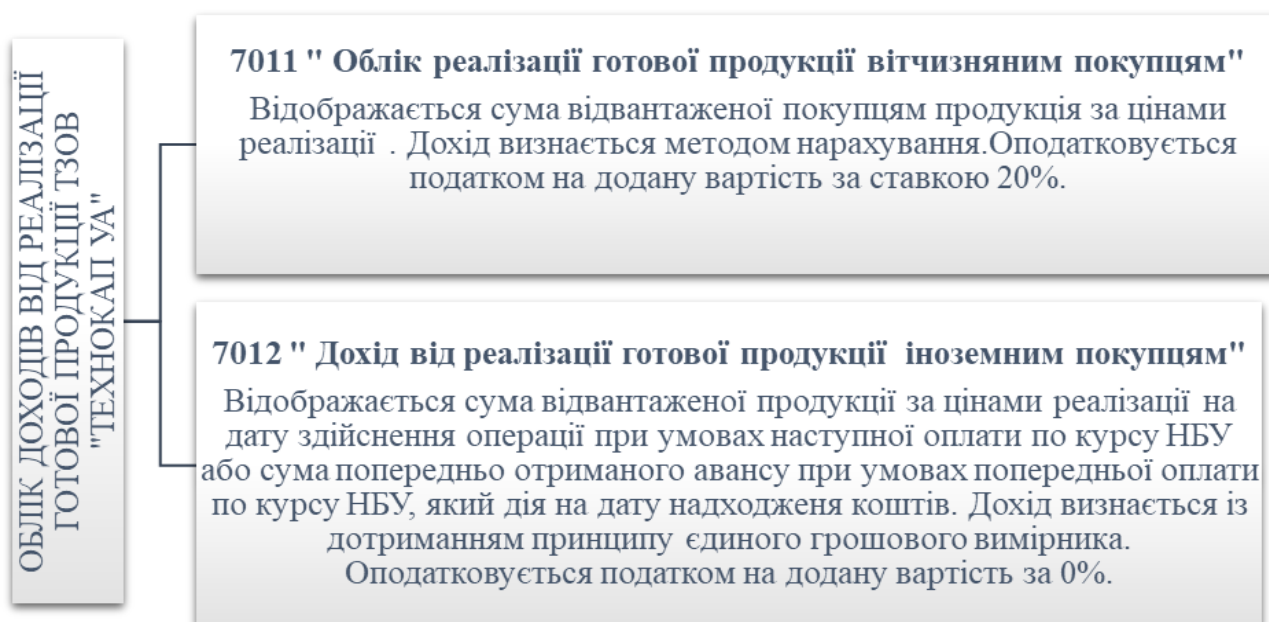

Рис. 2.10. Субрахунки обліку доходів від реалізації продукції у ТОВ «Технокап УА»

Так, дохід від реалізації продукції на внутрішньому ринку оподатковується податком на додану вартість за ставкою 20 %, дохід визнається за методом нарахування (за відвантаження) обліковуємо на субрахунку 7011. А дохід від експорту буде визнаватися за курсом НБУ , який діяв на дату відвантаження продукції у випадку наступної оплати, або по курсу НБУ , який діяв на дату отримання повного або часткового авансу, та оподатковується за 0 % ПДВ. Для обліку доходу від експорту використовуємо рахунок 7012. Експортна виручка надходить з країн ЄС в євро, з країн Сходу, Білорусі та Молдови в доларах США.

2.3. Використання прикладних програмних продуктів для обліку готової продукції та її реалізації у ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Виробнича діяльність відображається в конфігурації наступним чином:

1. Протягом місяця витрати, пов'язані з виробничою діяльністю, відображаються на рахунках обліку витрат. Запаси, які використовуються у виробництві продукції (наданні послуг), спочатку повинні бути оприбутковані на склад. Тільки після цього їх можна буде передати у виробництво. Облік виробничих витрат ведеться в розрізі номенклатурних груп.

2. Готова продукція в міру готовності оприбутковується на склад за плановою собівартістю. Облік випуску також ведеться в розрізі номенклатурних груп.

3. Відображаються факти надання послуг власним підрозділам і стороннім замовникам.

4. В кінці місяця за даними інвентаризації вказуються залишки незавершеного виробництва.

5. Завершальною операцією місяця в виробничому процесі є розрахунок фактичної собівартості випущеної продукції (напівфабрикатів, послуг). Виробничі витрати, накопичені в рамках номенклатурної групи, розподіляються в собівартість продукції, випущеної в рамках цієї ж номенклатурної групи. Крім того, в собівартість продукції включаються загальновиробничі витрати і втрати від браку.

Можливість ведення обліку виробничої діяльності організації визначається настройками параметрів обліку «Ведеться виробнича діяльність» (розділ «Головне» – група «Настройки» – «Параметри обліку» – закладка «Виробництво»). При встановленні настройки з'являється можливість налаштувати тип планових цін та вказати параметри обліку виробничої діяльності в обліковій політиці організації.

До початку роботи в конфігурації слід вказати ряд відомостей, необхідних для коректного відображення господарських операцій з:

- випуску готової продукції;
- виконання робіт;
- надання послуг стороннім організаціям.

Такі відомості задаються в обліковій політиці на закладці «Виробництво» для організацій, що займаються виробничою діяльністю.

Детальніше описано в статті «Основні настройки для ведення обліку в програмі». У процесі виробничої діяльності відбувається накопичення матеріальних і нематеріальних витрат. І ті, і інші витрати можуть бути як прямими, так і непрямими. У типовій конфігурації для відображення матеріальних і нематеріальних витрат використовуються різні документи. Розподіл витрат на прямі, загальногосподарські і витрати на брак відбувається за допомогою рахунків бухгалтерського обліку.

Важливим принципом обліку прямих виробничих витрат і витрат на брак (рахунки 23 і 24) є ведення аналітичного обліку в розрізі номенклатурних груп. Облік прямих витрат (незавершеного виробництва) не деталізується до об'єктів випуску (продукції, послуг), а ведеться укрупнено в розрізі номенклатурної групи:

- це дозволяє накопичувати витрати більш адресно, так як в номенклатурні групи об'єднують продукцію, однотипну за складом витрат;
- на рівні номенклатурної групи задається податкове призначення для виробленої продукції.

У номенклатурну групу рекомендується об'єднувати продукцію, що має однакову структуру собівартості з точки зору бухгалтерського та податкового обліку та відноситься до одного виду діяльності.

Передача матеріалів і напівфабрикатів у виробництво відображається документом «Вимога-накладна» (розділ «Виробництво», група «Випуск продукції»). У шапці документа вказується склад, з якого здійснюється списання матеріалів у виробництво. На закладці «Матеріали» вказуються:

- матеріали, передані у виробництво;
- напівфабрикати;

- їх кількість;
- рахунки бухгалтерського обліку, на яких обліковуються матеріали, що списуються.

На закладці «Рахунок витрат» вказується рахунок обліку витрат і об'єкти аналітичного обліку: підрозділ; номенклатурна група; стаття витрат (елемент однойменного довідника «Статті витрат», використовуваного для зберігання переліку статей витрат, розділених за видом витрат. Довідник доступний з розділу «Довідники», група «Доходи і витрати» – «Статті витрат»).

Якщо на підприємстві прийнято рішення списувати матеріали одночасно з реєстрацією факту виробничого випуску, це можна зробити безпосередньо в документі випуску готової продукції. У шапці «Звіт виробництва за зміну» необхідно встановити прапор «Списати матеріали» і вказати матеріали, що списуються у виробництво, на закладці «Матеріали».

Накопичення нематеріальних витрат відображається у типовій конфігурації за допомогою наступних документів:

1. Витрати, пов'язані з послугами, отриманими від контрагентів – документом «Надходження товарів і послуг» на закладці «Послуги» (розділ «Купівлі», група «Купівлі»).

2. Витрати, пов'язані з оплатою праці – документом «Нарахування зарплати» (розділ «Зарплата і кадри», група «Зарплата»).

3. Витрати, пов'язані з амортизацією необоротних активів, витрати майбутніх періодів – документом «Закриття місяця» з вибором відповідних регламентних операцій (розділ «Операції», група «Закриття періоду»).

4. Витрати, оплачені через підзвітну особу – документом «Авансовий звіт» на закладці «Інше» (розділ «Банк і каса», група «Каса»).

У міру випуску готової продукції та оприбуткування її на склад оформляються документи «Звіт виробництва за зміну» (розділ «Виробництво», група «Випуск продукції»).

У шапці документа необхідно вказати виробничий підрозділ організації, яка здійснює випуск продукції, склад, на який надходить продукція

(напівфабрикати), а також рахунок витрат, на якому відображаються витрати з виробництва випущеної продукції або напівфабрикатів (субрахунок 23 рахунку).

У табличній частині «Продукція» за кожною випущеною продукцією (кожним напівфабрикатом) зазначаються:

- випущена номенклатурна позиція – елемент довідника «Номенклатура»;
- кількість випуску;
- планова вартість одиниці і загальна планова вартість;
- рахунок обліку – рахунок, на який буде оприбуткована випущена продукція
- (напівфабрикат);
- номенклатурна група – вид випущеної продукції;
- специфікація – список витрат, необхідних для виробництва зазначеної номенклатурної позиції, згідно нормативів.

У табличній частині «Послуги» за кожним видом послуг, наданих власним виробничим підрозділам, вказуються:

- номенклатурна позиція, що відповідає цьому виду послуг;
- кількісні вимірники або їх планова вартість (в залежності від налаштувань облікової політики);
- рахунок обліку витрат і аналітика – рахунок і аналітика відображення витрат підрозділу, якому надана послуга;
- номенклатурна група – вид наданої послуги;
- специфікація – список витрат, необхідних для виробництва зазначеної номенклатурної позиції, згідно нормативів.

Розраховується для послуг власним підрозділам» (зкладка «Виробництво»):

- якщо обрано варіант «За плановими цінами», в документі вказується планова собівартість послуг;

- якщо обрано варіант «За обсягом випуску», в документі вказується кількість послуг;
- якщо обрано варіант «За плановими цінами і обсягом випуску», необхідність вказання планової собівартості визначається в кожному документі «Звіт виробництва за зміну» на закладці «Послуги» (реквізит «Послуги виражені в»).

У табличній частині «Зворотні відходи» за кожним видом зворотних відходів вказуються:

- номенклатурна позиція, що відповідає цьому виду зворотних відходів;
- кількість випуску;
- фіксована ціна;
- рахунок обліку зворотних відходів;
- стаття витрат для відображення тих матеріальних витрат, які повинні бути зменшені на суму зворотних відходів;
- номенклатурна група – вид випущеної продукції, напівфабрикатів або наданих послуг, при виробництві яких були визнані зменшення або збільшення витрат.

Сировина, необхідна для виробництва продукції, зазначеної на закладці «Продукція», може бути списана при проведенні документа випуску. Для цього потрібно встановити прапор «Списати матеріали» і заповнити табличну частину на закладці «Матеріали», в якій зазначаються:

- номенклатурна позиція, що відповідає кожному матеріалу;
- кількість;
- рахунок обліку матеріалів;
- стаття витрат, на яку будуть віднесені матеріальні витрати за списаними матеріалами;
- номенклатурна група – вид випущеної продукції, напівфабрикатів, при виробництві яких були списані зазначені матеріали.

Випуск готової продукції в типовій конфігурації, як правило, відображається за плановою (попередньою) собівартістю. Планова собівартість в документах випуску може вказуватися вручну або проставлятися за замовчуванням.

Для підстановки значень планової собівартості за замовчуванням необхідно:

- у довіднику «Типи цін номенклатури» створити тип цін, який буде відповідати плановим цінам виробництва;
- Основним принципом випуску продукції (напівфабрикатів) є те, що протягом періоду випуск відображається тільки за плановою собівартістю. Відповідно, і облік випущеної продукції (напівфабрикатів) протягом періоду ведеться за плановою собівартістю. В кінці періоду розрахунок фактичної собівартості буде здійснюватися пропорційно плановій вартості, зазначеній при випуску.
- Випуск готової продукції (напівфабрикатів) і оприбуткування їх на склад оформлюється документом «Звіт виробництва за зміну»
- Протягом місяця продукція та напівфабрикати оприбутковуються на склад у планових цінах. Фактична вартість випущеної продукції розраховується при проведенні документа «Закриття місяця» з регламентною операцією «Розрахунок і коригування собівартості продукції (послуг)».

Відображення випуску внутрішніх послуг

Під випуском внутрішніх послуг розуміється надання допоміжними підрозділами підприємства послуг для забезпечення господарської діяльності, в тому числі, забезпечення основного виробництва.

У бухгалтерському обліку така операція відображається проводкою Дебет 91 (23) Кредит 23.

Під випуском зовнішніх послуг розуміється реалізація послуг стороннім контрагентам. Випуск зовнішніх послуг можна відображати з використанням планової собівартості або без її використання. Вибір варіанту проводиться в обліковій політиці організації на закладці «Виробництво».

Якщо в обліковій політиці зазначено розподіл прямих витрат «За плановими цінами», при розрахунку собівартості витрати на випуск будуть розподілятися пропорційно плановими цінами. Для їх відображення необхідно використовувати документ «Надання виробничих послуг».

Якщо в обліковій політиці зазначено розподіл прямих витрат «По виторгу», при розрахунку собівартості витрати на випуск будуть розподілятися пропорційно виторгу від реалізації послуг. Для їх відображення необхідно використовувати документ «Реалізація товарів і послуг».

Розрахунок собівартості проводиться в кілька етапів:

1. Визначення порядку закриття переділів.
2. Розподіл загальновиробничих витрат.
3. Інвентаризація незавершеного виробництва.
4. Розрахунок собівартості об'єктів випуску з урахуванням розподілу загальновиробничих витрат, витрат на брак і зустрічного випуску.

Переділом називається етап виробництва, після закінчення якого утворюється готовий продукт, що підлягає відправці на склад або в подальше виробництво.

У типовій конфігурації передбачено два способи визначення порядку проходження переділів:

- За підрозділами – спосіб передбачає ручне завдання порядку закриття переділів.
- За переділами – спосіб передбачає автоматичне визначення порядку закриття переділів.

Вибір способу здійснюється в реєстрі відомостей «Облікова політика» на закладці «Переділи».

Загальновиробничі витрати розподіляються тільки за номенклатурними групами, в розрізі яких ведеться облік прямих витрат, пропорційно зазначеній раніше базі розподілу.

База розподілу встановлюється в реєстрі відомостей «Методи розподілу непрямих витрат організацій». Спосіб розподілу може бути встановлений як

загальний для всіх витрат, так і для кожної статті витрат і підрозділу. При цьому в якості бази розподілу можуть виступати:

- «Обсяг випуску» – в якості бази розподілу використовується кількість випущеної в поточному місяці продукції, наданих послуг;
- «Планова собівартість випуску» – в якості бази розподілу використовується планова вартість випущеної в поточному місяці продукції, наданих послуг;
- «Оплата праці» – в якості бази розподілу використовується сума витрат, відображених за статтями витрат з видом «Оплата праці»;
- «Матеріальні витрати» – в якості бази розподілу використовується сума витрат, відображених за статтями витрат з видом «Матеріальні витрати»;
- «Прямі витрати» – в якості бази розподілу використовується сума витрат, відображених за статтями прямих витрат виробництва;
- «Окремі статті прямих витрат» – в якості бази розподілу використовується сума витрат, відображених за статтями прямих витрат, об'єднаними в довільний список.

Списки статей витрат, включених в базу розподілу непрямих витрат, зберігається в однойменному довіднику.

Для загальновиробничих витрат можна встановлювати спосіб розподілу з точністю до підрозділу і статті витрат. Це може знадобитися в разі, коли для різних видів витрат необхідне застосування різних способів розподілу.

Розрахунок фактичної собівартості готової продукції здійснюється з урахуванням початкових залишків незавершеного виробництва, фактичних витрат виробництва звітного періоду і залишків незавершеного виробництва на кінець періоду. Якщо на собівартість продукції (робіт/послуг), випущеної в звітному періоді, повинні віднеситися не всі накопичені прямі витрати, фіксація суми незавершеного виробництва на кінець звітного періоду виконується за допомогою документа «Інвентаризація НЗВ» (розділ «Виробництво» – група «Випуск продукції»).

Цей документ вводиться за кожним виробничим підрозділом, в якому є залишки незавершеного виробництва на кінець місяця. Залежно від того, виробництво є основним ям допоміжним, в реквізиті «Рахунок витрат» вказується субрахунок 231 «Основне виробництво» або рахунок 232 «Допоміжні виробництва». Вартісна оцінка незавершеного виробництва розраховується за кожною номенклатурною групою відповідно до нормативних документів і вказується в табличній частині документа.

Розрахунок собівартості випущеної продукції (виконаних робіт, наданих послуг) проводиться регламентним документом «Закриття місяця» з встановленим прапором «Розрахунок і коригування собівартості продукції (послуг)».

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

У ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

3.1. Мета, завдання та методичні прийоми аналізу готової продукції та її реалізації

Метою аналізу готової продукції та її реалізації є обґрунтування управлінських рішень, спрямованих на збільшення обсягів продажу, зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку, розширення його частки, в результаті чого зростають фінансові результати (рис. 3.1).

У процесі аналізу виробництва та реалізації готової продукції оцінюються обсяг виробництва та реалізації продукції, а також обсяг чистої продукції. Зміст та якість інформації мають першочергове значення у забезпеченості точності та ефективності проведення аналізу обсягу випуску готової продукції. Під час відбору конкретних показників інформаційної бази аналізу необхідно врахувати зовнішні та внутрішні джерела. Система інформаційного забезпечення – це основа для проведення аналізу та прогнозування умов зовнішнього середовища підприємства при прийнятті стратегічних рішень.

Ефективність господарської діяльності підприємства залежить від функціональності системи управління підприємством. Управлінський аналіз виробництва та збуту спрямований на оцінку як минулих, так і майбутніх результатів, він супроводжує управлінський облік, базується на його інформації та забезпечує прийняття управлінських рішень.

Останнім часом багато вітчизняних та зарубіжних економістів у своїх роботах приділяють підвищену увагу вивченню теоретичних та практичних аспектів управлінського аналізу та бухгалтерського обліку з метою забезпечення функціонування маркетингової системи.

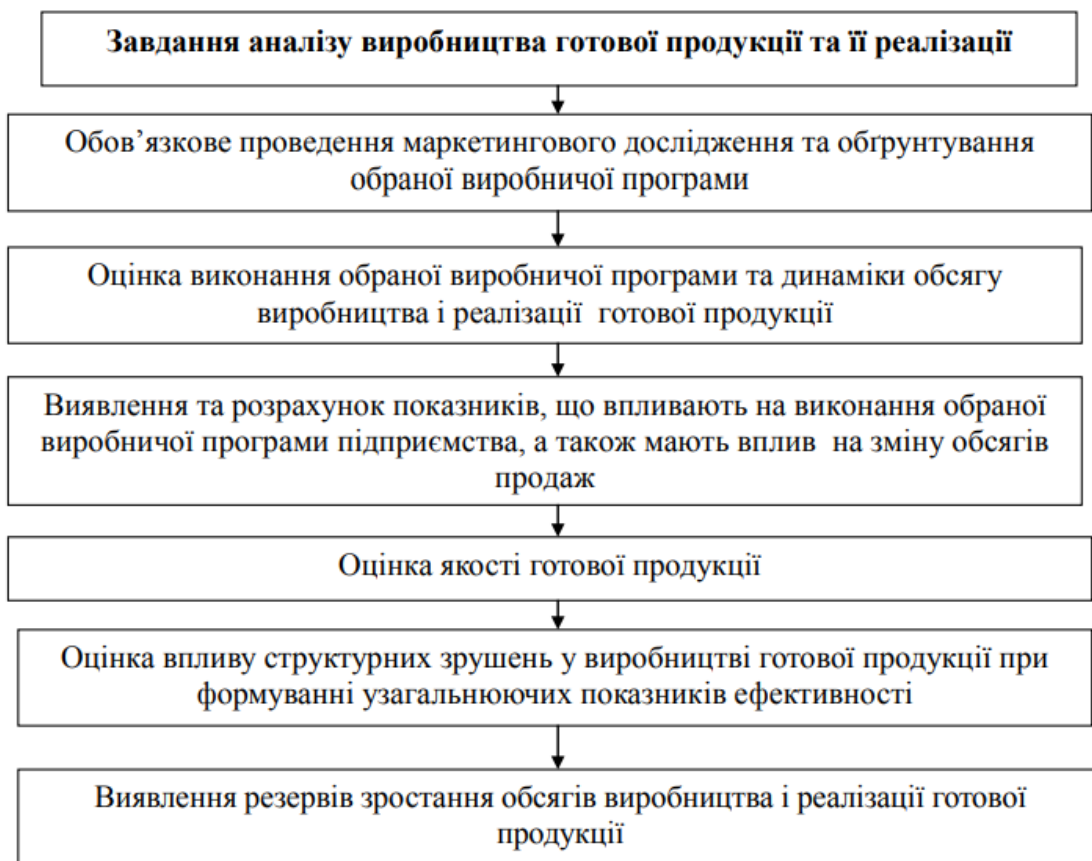

Рис. 3.1. Основні завдання аналізу готової продукції та її реалізації

У вітчизняній практиці реалізації продукції кінцевому споживачу відбувається двома способами, а саме через систему посередницької діяльності або безпосередньо споживачу у власних місцях продажу. Обидва способи отримання продукції включають проведення маркетингової діяльності, логістики та безпосередньо збуту. В системі реалізації продукції саме маркетинговий аналіз займає найважливішу роль інформаційного підкріплення, адже саме він створює цілу взаємодію елементних складових системи (рис. 3.2)

Рис. 3.2. Алгоритм реалізації готової продукції

Основними завданнями аналізу реалізації готової продукції як через власну збутову діяльність так і через систему посередницької діяльності є:

- ретельне вивчення ринку та обробка інформації про маркетингове середовище підприємства для прийняття необхідних маркетингових рішень;
- формування оптимальної структури управління маркетингом з урахуванням цілей підприємства;
- забезпечення відділу маркетингу фахівцями відповідної кваліфікації з оптимальним розподілом відповідальності, прав та відповідальності між працівниками відділу маркетингу та супутніх служб;
- встановлення основних цілей та стратегій їх досягнення; ÷ планування асортименту продукції;
- формування конкурентної цінової політики; ÷ організація продажів та оптимізація каналів збуту; ÷ розробка ефективних засобів просування товару;
- своєчасне пристосування системи управління маркетингом на

підприємстві до потреб ринку, а також забезпечення мотивації праці й контроль за ходом маркетингової діяльності.

Ефективність реалізації готової продукції підприємства необхідно оцінити за окремими складовими та інтерпретувати отримані результати за допомогою якісного розмежування, а саме абсолютна, значна, нормальна, помірна і низька ефективність. Це може бути підставою внесення необхідних коректив щодо підвищення ефективності діяльності підприємства у сфері управління.

У сучасних умовах аналіз збуту продукції є фундаментальним для всебічного аналізу. Показники збуту визначають здатність підприємства працювати в ринкових умовах. Аналіз реалізації продукції починається з перевірки обґрунтованості запланованого обсягу, прив'язки його до випуску та відвантаження, зобов'язань щодо постачання продукції відповідно до державних замовлень та контрактів.

Завданням аналізу збуту продукції є визначення запасів приросту цього показника та вивчення факторів, що вплинули на зміну його обсягу. У сучасних умовах аналіз реалізації продукції є засадничим для проведення комплексного аналізу.

Показники реалізації визначають здатність роботи підприємства в умовах ринку. Аналіз реалізації продукції розпочинається з перевірки обґрунтованості планового об'єму, ув'язки його з випуском і відвантаженням, зобов'язаннями по постачаннях продукції відповідно до державних замовлень і укладених договорів.

Маржинальний аналіз відіграє важливу роль в обґрунтуванні управлінських рішень у побудові ефективної системи управлінського аналізу, методологія якої базується на вивченні взаємозв'язку між трьома групами ключових економічних показників: витратами, продажами та прибутками та прогнозуванням вартості кожного з них. ці показники.

Аналіз оцінює ефективність усіх показників використання грошових ресурсів, капіталу, вивчає склад і джерела доходів і витрат господарюючого

суб'єкта, враховує обсяги реалізації, собівартості реалізації з розподілом валових, постійних та змінних витрат.

Таким чином, управлінський аналіз дозволяє комплексно вивчити роботу господарюючого суб'єкта та визначити перспективи його подальшого розвитку. Це робиться на основі щоденної інформації про економічні процеси, рух певних матеріальні цінності та їх негайна аналітична обробка, що дозволяє виявити найбільш істотні відхилення від запланованих розмірів, оцінити їх.

Аналіз реалізації готової продукції дозволяє оцінити безпосередньо процес отримання товарів чи послуг кінцевим споживачем, сформувані інформацію про пріоритети та підготувати дані для побудови комплексної маркетингової діяльності.

3.2. Аналіз динаміки готової продукції та її реалізації у ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Оцінку ефективності управління оборотними активами ТОВ "ТЕХНОКАП УА" будемо проводити наступним чином:

- визначимо розмір оборотного капіталу в сфері виробництва;
- визначимо розмір оборотного капіталу в сфері обігу та загальний розмір оборотних активів по підприємству;
- проаналізуємо тенденції зміни тривалості структурних складових відтворювального процесу;
- проаналізуємо тенденції зміни структурних складових відтворювального процесу в сфері виробництва;
- проаналізуємо тенденції зміни структурних складових відтворювального процесу в сфері обігу;
- проаналізуємо ефективність відтворювальних процесів, що здійснюються на підприємстві;

Визначимо розмір оборотних активів в сфері виробництва:

$O_{к\text{ вироб}} = \text{Виробничі запаси} + \text{Незавершене виробництво} + \text{Готова продукція} + \text{Запаси товарів, тварини на вирощуванні та відгодівлі}$

Визначимо розмір оборотних активів в сфері обігу:

$O_{к\text{ обігу}} = \text{Грошові активи та їх еквіваленти} + \text{Дебіторська заборгованість} + \text{Інші оборотні активи.}$

Визначимо загальний розмір оборотних активів в сфері виробництва та обігу по підприємству в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Загальний розмір оборотних активів ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2022/2021		Відхилення 2023/2022	
				+/-	%	+/-	%
Оборотні активи у сфері виробництва	55497	71630	129491	16133	29,07	57861	80,78
Оборотні активи у сфері обігу	46548	67189	105582	20641	44,34	38393	57,14
Всього оборотні активи	102045	138819	235073	36774	36,04	96254	69,34

Таким чином, за 2022 рік оборотні активи збільшились на 36774 тис. грн. або на 36,04% і, розглядаючи 2023 рік, вони ще збільшились на 96254 тис. грн. або на 69,34%. В сфері обігу прослідковується значне збільшення у 2022 році - на 20641 тис.грн. та зростання на 38393 тис. грн. у 2023 році. У сфері виробництва відбувається зростання в 2022 році на 16133 тис. грн. або на 29,07% та ще на 80,78 % у 2023 році. Майже порівну розподілились кошти по сферам виробництва та обігу, дещо більше в сфері виробництва протягом досліджуваного періоду.

Проаналізуємо тенденції зміни тривалості структурних складових відтворювального процесу.

Розрахуємо тривалість відтворювального циклу.

Цей показник розраховується за формулою:

$$T = \frac{D \times OK}{BP}, (3.1)$$

де T – тривалість відтворювального циклу, дн.;

D – тривалість планового періоду, дн.;

OK – вартість оборотних активів в сфері виробництва і обігу, тис. грн.;

BP – виручка від реалізації продукції, тис. грн.

$T_{2021} = 155,79$ днів.

$T_{2022} = 168,71$ день.

$T_{2023} = 191,56$ днів.

Визначимо динаміку тривалості відтворювального циклу (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Динаміка тривалості відтворювального циклу на ТОВ «ТЕХНОКАП

УА»

Тривалість відтворювального циклу	Рік	днів	Зміна +/-, днів	Темп росту%	Темп приросту,%
	2021	155,79			
	2022	168,71	12,93	108,30	8,30
	2023	191,56	22,84	113,54	13,54
Середній показник:			17,89	110,92	10,92

Отже, в середньому тривалість відтворювального циклу збільшувалась на 17,89 днів або на 10,92% щорічно. Це говорить про те, що виручка від реалізації збільшується менш швидкими темпами, ніж вартість оборотних активів в сфері виробництва і обігу.

Розрахуємо показник тривалості знаходження оборотних активів в сфері виробництва ($T_{с.вир.}$) за наступною формулою:

$$T_{с.вир.} = \frac{B \times D}{BP}, (3.2)$$

де B – вартість виробничих запасів та незавершеного виробництва, тис. грн.

$T_{с.вир. 2021} = 59,32$ дня.

$T_{с.вир. 2022} = 63,12$ днів.

$T_{с.вир. 2023} = 82,98$ днів.

Таблиця 3.3

Динаміка тривалості знаходження оборотних активів в сфері виробництва на ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Тривалість знаходження оборотних активів в сфері виробництва	Рік	днів	Зміна +/-, днів	Темп росту%	Темп приросту, %
	2021	59,32			
	2022	63,12	3,80	106,40	6,40
	2023	82,98	19,86	131,47	31,47
Середній показник:			11,83	118,93	18,93

Тривалість знаходження оборотних активів в сфері виробництва в середньому за рік збільшувалась на 11,83 дня або на 18,93%. Це говорить про те, що виручка від реалізації збільшується менш швидкими темпами, ніж вартість виробничих запасів та незавершеного виробництва.

Розрахуємо тривалість процесу виробництва (Тп.вир.).

Цей показник визначається за формулою:

$$T_{п.вир.} = \frac{НЗВ \times Д}{ВР}, (3.3)$$

де НЗВ – вартість незавершеного виробництва, тис. грн.

$T_{п.вироб\ 2021} = 7,1$ днів.

$T_{п.вироб\ 2022} = 10,05$ днів.

$T_{п.вироб\ 2023} = 10,08$ днів.

Визначимо динаміку тривалості процесу виробництва за досліджуваний період.

Таблиця 3.4

Динаміка тривалості процесу виробництва на ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Тривалість процесу виробництва	Рік	днів	Зміна +/-, днів	Темп росту%	Темп приросту, %
	2021	7,10			
	2022	10,05	2,94	141,41	41,41
	2023	10,08	0,03	100,33	0,33
Середній показник:			1,49	120,87	20,87

Розрахунки говорять про те, що в 2022 році тривалості процесу виробництва зросло на 41,41%, а в 2023 році ще на 0,33%, але воно швидке і становить лише 10,08 днів.

Розрахуємо тривалість перебування оборотних активів у виробничих запасах ($T_{вз}$) за наступною формулою:

$$T_{вз} = \frac{BЗ \times Д}{ВР}, (3.5.)$$

де $BЗ$ – вартість виробничих запасів, тис. грн.

$$T_{вз\ 2021} = 52,22 \text{ дня.}$$

$$T_{вз\ 2022} = 53,069 \text{ днів.}$$

$$T_{вз\ 2023} = 72,897 \text{ днів.}$$

Визначимо динаміку тривалості перебування оборотних активів у виробничих запасах.

Таблиця 3.5

Динаміка тривалості перебування оборотних активів у виробничих запасах ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Тривалість перебування оборотних активів у виробничих запасах	Рік	днів	Зміна +/-, днів	Темп росту%	Темп приросту, %
	2021	52,22			
	2022	53,069	0,85	101,63	1,63
	2023	72,897	19,828	137,36	37,36
Середній показник:			10,34	119,50	19,50

Отже, в середньому за рік тривалість перебування оборотних активів у виробничих запасах збільшувалось на 10,34 дня. Це говорить про те, що виручка від реалізації збільшується менш швидкими темпами, ніж вартість виробничих запасів.

Розрахуємо тривалість перебування оборотних активів в сфері обігу ($T_{с.об.}$).

Цей показник визначається наступним чином:

$$T_{c.об.} = \frac{OK_{c.об.} \times D}{BP}, \quad (3.6)$$

де $OK_{c.об.}$ – вартість оборотних активів в сфері обігу, тис. грн.

$T_{c.об. 2021} = 71,06$ днів.

$T_{c.об. 2022} = 81,66$ днів.

$T_{c.об. 2023} = 86,04$ дня.

Визначимо динаміку тривалості перебування оборотних активів в сфері обігу за досліджуваний період.

Таблиця 3.6

Динаміка тривалості перебування оборотних активів в сфері обігу на ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Тривалість перебування оборотних активів в сфері обігу	Рік	днів	Зміна +/-, днів	Темп росту%	Темп приросту,%
	2021	71,06			
	2022	81,66	10,60	114,91	14,91
	2023	86,04	4,38	105,36	5,36
Середній показник:			7,49	110,14	10,14

Отже, збільшення тривалості перебування оборотних активів в сфері обігу відбулося в 2021 році – на 4,38 днів або на 5,36%. Це говорить про те, що виручка від реалізації збільшується менш швидкими темпами, ніж вартість оборотних активів в сфері обігу.

Визначимо показники питомої ваги сфери виробництва в загальній тривалості відтворювального циклу та їх динаміку в табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Показники питомої ваги сфери виробництва в загальній тривалості відтворювального циклу у ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Питома вага сфери виробництва в загальних активах	Рік	Питома вага %	Зміна +/-	Темп росту%	Темп приросту,%
	2021	54,38			
	2022	51,60	-2,79	94,88	-5,12
	2023	55,09	3,49	106,76	6,76
Середній показник:			0,35	100,82	0,82

Отже, питома вага сфери виробництва в загальних активах на кінець 2021 року досягла 55,09% всіх активів, в середньому за рік вона збільшувалась на 0,35%. Це говорить про те, що в загальних активах знаходиться 55,09% активів з сфери виробництва.

Проаналізуємо динаміку обсягів оборотних активів в сфері виробництва та обсягів реалізованої продукції за досліджуваний період.

Таблиця 3.8

Динаміка обсягів оборотних активів в сфері виробництва ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

	Рік	тис. грн.	Зміна +/-	Темп росту%	Темп приросту,%
Динаміка обсягів оборотних активів в сфері виробництва	2021	55497			
	2022	71630	16133	129,07	29,07
	2023	129491	57861	180,78	80,78
Середній показник:			36997	154,92	54,92

Впродовж 2022-2023 років спостерігається збільшення обсягів оборотних активів в сфері виробництва. У 2022 році відбулося зростання на 16133 тис. грн., а в 2023 році ще на 57861 тис. грн. Це говорить про збільшення оборотних активів в сфері виробництва у зв'язку з тим, що підприємство займається виробництвом продукції.

Таблиця 3.9

Динаміка обсягів реалізованої продукції ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

	Рік	тис. грн.	Зміна +/-	Темп росту%	Темп приросту,%
Динаміка обсягів реалізованої продукції	2021	239087			
	2022	300323	61236	125,61	25,61
	2023	447913	147590	149,14	49,14
Середній показник:			104413	137,38	37,38

Виручка від реалізації за рік в середньому збільшувалась на 37,38 % або на 104413 тис. грн., що свідчить про збільшення реалізації продукції.

Проаналізуємо тенденції зміни структурних складових відтворювального

процесу в сфері виробництва. Визначимо динаміку обсягів оборотних активів, що вкладені в товароматеріальні запаси та обсягів оборотних активів, що знаходяться в незавершеному виробництві.

Здійснені розрахунки говорять про те, що на підприємстві відбувається збільшення оборотних активів, що вкладені в товароматеріальні запаси у 2022-2023 роках на 12520 тис. грн. та 53757 тис. грн. відповідно.

Таблиця 3.10

Динаміка обсягів оборотних активів, що вкладені в товароматеріальні запаси ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Динаміка оборотних активів, що вкладені в товароматеріальні запаси	Рік	тис. грн.	Зміна +/-	Темп росту%	Темп приросту,%
	2021	50843			
	2022	63363	12520	124,62	24,62
	2023	117120	53757	184,84	84,84
Середній показник:			33138,5	154,73	54,73

Таблиця 3.11

Динаміка обсягів оборотних активів, що знаходяться в незавершеному виробництві ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Динаміка обсягів оборотних активів, що знаходяться в незавершеному виробництві	Рік	тис. грн.	Зміна +/-	Темп росту%	Темп приросту,%
	2021	4654			
	2022	8267	3613	177,63	77,63
	2023	12371	4104	149,64	49,64
Середній показник:			3858,50	163,64	63,64

Здійснені розрахунки говорять про те, що на підприємстві відбувається збільшення обсягів оборотних активів, що знаходяться в незавершеному виробництві на 3858,5 тис. грн. в рік.

Визначимо показники питомої ваги оборотних активів, вкладених в товаро-матеріальні запаси, в загальній вартості оборотних активів підприємства та в загальній вартості активів, що перебувають в сфері виробництва; проаналізуємо їх динаміку.

Таблиця 3.12

Динаміка питомої ваги оборотних активів, вкладених в товаро-матеріальні запаси ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Динаміка питомої ваги оборотних активів, вкладених в товароматеріальні запаси, в загальній вартості оборотних активів підприємства	Рік	Питома вага %	Зміна +/-	Темп росту%	Темп приросту, %
	2021	49,82			
	2022	45,64	-4,18	91,61	-8,39
	2023	49,82	4,18	109,15	9,15
Середній показник:			0,00	100,38	0,38

Як видно з таблиці 3.12 відбувається збільшення в 2022 році питомої ваги оборотних активів, вкладених в товароматеріальні запаси, в загальній вартості оборотних активів підприємства на 4,18, а в 2023 році навпаки зменшилась до рівня 2021 року - на 4,18.

Питома вага оборотних активів, вкладених в товароматеріальні запаси, що перебувають в сфері виробництва зменшилась на 0,6 % щорічно. Це говорить, що відбувається зменшення вкладів в товароматеріальні запаси.

Таблиця 3.13

Динаміка питомої ваги оборотних активів, вкладених в товарно-матеріальні запаси, що перебувають в сфері виробництва ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Динаміка питомої ваги оборотних активів, вкладених в товароматеріальні запаси, що перебувають в сфері виробництва	Рік	Питома вага %	Зміна +/-	Темп росту%	Темп приросту, %
	2021	91,61			
	2022	88,46	-3,16	96,56	-3,44
	2023	90,45	1,99	102,25	2,25
Середній показник:			-0,58	99,40	-0,60

Визначимо показник питомої ваги оборотних активів, що знаходяться в незавершеному виробництві, в загальній вартості оборотних активів підприємства та в загальній вартості активів, що перебувають в сфері виробництва; проаналізувати їх динаміку.

Таблиця 3.14

Динаміка питомої ваги оборотних активів, що знаходяться в незавершеному виробництві, в загальній вартості оборотних активів ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Динаміка питомої ваги оборотних активів, що знаходяться в незавершеному виробництві, в загальній вартості оборотних активів підприємства	Рік	Питома вага %	Зміна +/-	Темп росту %	Темп приросту, %
	2021	4,56			
	2022	5,96	1,39	130,58	30,58
	2023	5,26	-0,69	88,37	-11,63
Середній показник:			0,35	109,47	9,47

Наведені дані говорять про те, що незавершене виробництво невелике в 2021-2022 роках, а в 2023 році було вкладено 5,26 % оборотних активів.

Оборотних активів, що знаходяться в незавершеному виробництві, що перебувають в сфері виробництва збільшили свою частку на 3,16 або на 37,62% в оборотних активах в 2022 році та зменшили на 1,99 або на 17,22 % в 2023 році.

Таблиця 3.15

Динаміка питомої ваги оборотних активів, що знаходяться в незавершеному виробництві, що перебувають в сфері виробництва ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Динаміка питомої ваги оборотних активів, що знаходяться в незавершеному виробництві, що перебувають в сфері виробництва	Рік	Питома вага %	Зміна +/-	Темп росту %	Темп приросту, %
	2021	8,39			
	2022	11,54	3,16	137,62	37,62
	2023	9,55	-1,99	82,78	-17,22
Середній показник:			0,58	110,20	10,20

Проаналізуємо тенденції зміни структурних складових відтворювального процесу в сфері обігу та динаміку обсягів оборотних активів в сфері обігу за досліджуваний період.

Обсяг оборотних активів в сфері обігу з кожним роком в середньому збільшується на 29517 тис. грн. Але підприємство в 2023 році збільшує розміри

обсягів оборотних активів в сфері обігу на 38393 тис. грн.

Проаналізуємо ефективність відтворювальних процесів, що здійснюються на підприємстві.

Таблиця 3.16

Динаміка обсягів оборотних активів в сфері обігу на ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

	Рік	тис. грн.	Зміна +/-	Темп росту%	Темп приросту,%
Динаміка обсягів оборотних активів в сфері обігу	2021	46548			
	2022	67189	20641,00	144,34	44,34
	2023	105582	38393,00	157,14	57,14
Середній показник:			29517,00	150,74	50,74

Розрахуємо показник кількості оборотів оборотних активів ($K_{об}$) за наступною формулою:

$$K_{об} = \frac{BP}{OK} \quad (3.10)$$

$$K_{об2021} = 2,343.$$

$$K_{об2022} = 2,163.$$

$$K_{об2023} = 1,905.$$

Отже, в цілому кількості оборотів оборотних активів зменшилась, що говорить про погіршення оборотності оборотних активів.

Розрахуємо показник, що характеризує «витрату» оборотних активів на створення 1 грн. реалізованої продукції (P), наступним чином:

$$P = \frac{OK}{BP} \quad (3.11)$$

$$P_{2021} = 0,427.$$

$$P_{2022} = 0,462.$$

$$P_{2023} = 0,525.$$

На кінець 2021 року витрати оборотних активів на створення 1 грн. реалізованої продукції ще збільшились.

Проаналізуємо динаміку показника кількості оборотів оборотних активів

та показника, що характеризує «витрату» оборотних активів на створення 1 грн. реалізованої продукції.

Таблиця 3.17

Динаміка показника кількості оборотів оборотних активів на ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Динаміка показника кількості оборотів оборотних активів	Рік	Значення	Зміна +/-	Темп росту%	Темп приросту,%
	2021	2,343			
	2022	2,163	-0,18	92,34	-7,66
	2023	1,905	-0,26	88,07	-11,93
Середній показник:			-0,22	90,21	-9,79

У середньому кількість оборотів зменшувалась на рік на 9,79 %. Це говорить про погіршення оборотності оборотних активів.

Таблиця 3.18

Динаміка «витрат» оборотних активів на створення 1 грн. реалізованої продукції ТОВ «ТЕХНОКАП УА»

Динаміка «витрату» оборотних активів на створення 1 грн. реалізованої продукції	Рік	Значення	Зміна +/-	Темп росту%	Темп приросту, %
	2021	0,427			
	2022	0,462	0,04	108,30	8,30
	2023	0,525	0,06	113,54	13,54
Середній показник:			0,05	110,92	10,92

На створення 1 грн. реалізованої продукції з кожним роком в середньому витрачалось на 10,92 % більше оборотних активів. Це говорить про непостійність витрат оборотних активів на створення 1 грн. реалізованої продукції. Розрахуємо денну потребу підприємства в оборотних активах (Пден.) за наступною формулою:

$$P_{ден.} = \frac{OK}{D}, \quad (3.13)$$

$$P_{ден2021} = 279,58 \text{ тис. грн.}$$

$$P_{ден2022} = 380,33 \text{ тис. грн.}$$

$$P_{ден2023} = 644,04 \text{ тис. грн.}$$

Денна потреба в оборотних активах зростає за 3 років на 364,46 тис. грн.
Визначимо динаміку денної потреби підприємства в оборотних активах.

Таблиця 3.19

**Динаміка денної потреби в оборотних активах ТОВ «ТЕХНОКАП
УА»**

Динаміка денної потреби підприємства в оборотних активах	Рік	Значення	Зміна +/-	Темп росту%	Темп приросту,%
	2021	279,58			
	2022	380,33	100,75	136,04	36,04
	2023	644,04	263,71	169,34	69,34
Середній показник:			182,23	152,69	52,69

В середньому денна потреба в оборотних активах в рік збільшувалась на 182,23 тис. грн. або на 52,69 %. Це говорить про збільшення використання в день оборотних активів.

Узагальнимо результати аналізу обсягів виробництва та реалізації готової продукції у табл. 3.20.

Таблиця 3.20

**Динаміка виробництва та реалізації готової продукції ТОВ
«ТЕХНОКАП УА»**

№ з/п	Показник	Одиниці виміру	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)	
			2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022
1	Готова продукція	тис.грн.	19001	27087	26664	+8086	-423
2	Реалізована продукція	тис.грн.	300323	447913	446867	+147590	-1046
3	Собівартість реалізованої продукції	тис.грн.	237465	368177	301434	+130712	-66743
4	Валовий прибуток	тис.грн.	62858	79736	145433	+16878	+65697
5	Рентабельність реалізованої продукції	%	26	22	48	-4	+26

У 2022 році спостерігається значне зростання обсягу готової продукції на 8086 тис. грн. Це може бути зумовлено збільшенням обсягів виробництва, зростанням попиту на продукцію або впровадженням нових технологій, що

підвищили ефективність виробництва. У 2023 році обсяг готової продукції дещо знизився на 423 тис. грн. Це може бути пов'язано зі зменшенням попиту, складнощами в постачанні сировини або змінами в виробничому процесі.

У 2022 році реалізація продукції зросла на 147590 тис. грн. Це може свідчити про розширення ринків збуту, збільшення попиту на продукцію або ефективні маркетингові заходи. У 2023 році спостерігається незначне зниження реалізації на 1046 тис. грн. Це може бути зумовлено конкурентними умовами на ринку, зміною цінової політики або економічною ситуацією в країні.

Собівартість реалізованої продукції значно зросла в 2022 році на 130712 тис. грн. Це може бути пов'язано зі збільшенням витрат на сировину, енергоносії, робочу силу або іншими виробничими витратами. У 2023 році собівартість знизилася на 66743 тис. грн, що може свідчити про оптимізацію витрат, впровадження більш ефективних виробничих технологій або зменшення цін на сировину.

Валовий прибуток збільшився у 2022 році на 16878 тис. грн. Це позитивний показник, який може свідчити про ефективне управління витратами та успішну реалізацію продукції. У 2023 році валовий прибуток зріс ще більше на 65697 тис. грн, що може бути результатом подальшої оптимізації витрат, збільшення обсягів продажу та підвищення цінової маржі.

Рентабельність реалізованої продукції знизилася в 2022 році на 4 %. Це може бути наслідком збільшення собівартості продукції, що перевищило темпи зростання доходів від реалізації. У 2023 році рентабельність значно зросла на 26%. Це свідчить про суттєве покращення фінансових показників компанії, можливо завдяки значному збільшенню валового прибутку та ефективному управлінню витратами.

Зростання обсягів виробництва та реалізації, а також збільшення валового прибутку і рентабельності в 2023 році свідчать про позитивні тенденції в розвитку бізнесу ТОВ "ТЕХНОКАП УА", незважаючи на деякі труднощі у 2022 році.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Для обліку виробництва готової продукції використовується рахунок 23 «Виробництво» в розрізі таких субрахунків. Облік виробництва продукції здійснюється за видами. Якщо ми говоримо про витрати виробництва то до прямих витрат відносять : основні матеріали (харчові метали, плівка, фарби і лакові покриття), пряма заробітна плата виробничого персоналу та нарахування на соціальне страхування, загальновиробничі витрати. Комплексна стаття загальновиробничі витрати включає амортизацію обладнання, енергію на технологічні цілі, витрати на управління цехом, витрати на ремонт та технічне обслуговування обладнання. Загальновиробничі витрати розподіляються між незавершеним виробництвом і готовою продукцією, а також видами готової продукції за основною заробітною платою виробничого персоналу.

Облік готової продукції ведеться на рахунку 26 «Готова продукція» за такими видами готових виробів.

Ціна на продукцію підприємства формується виходячи з вартості сировини та ринкових умов (пропозицій конкурентів, очікування покупців тощо). Торгова націнка для кожного покупця відрізняється, і є переважно нижчою на великих партіях продукції, або вищою при складному чи терміновому замовленні.

Оскільки частка імпортової складової в собівартості продукції перевищує 60%, підприємство проводить політику формування ціни на продукцію у валюті євро (валюта придбання сировини) для всіх клієнтів, в т.ч. з України. Для українських клієнтів ціна продукції прописується як гривневий еквівалент, розрахований на момент відвантаження продукції за курсом, взятим з певного джерела (НБУ, аналітичні сайти тощо).

З покупцями укладаються переважно типові рамкові договори поставки, де описані загальні умови поставки та розрахунків. Конкретні партії товару визначаються у специфікаціях. Переважно покупці отримують від підприємства відтермінування платежу від 30 до 120 к.д., що залежить від ринкових умов та

пропозицій конкурентів. Переважно договори із найбільшими покупцями не передбачають якоїсь системи знижок та бонусів, підприємство конкурує на ринку представляючи клієнтам продукцію належної якості за конкурентною ціною.

Облік реалізації готової продукції ведеться і використанням таких субрахунків рахунку 70 «Доходи від реалізації». Виділяють субрахунок 7011 «Дохід від реалізації продукції вітчизняним покупцям», 7012 «Дохід від реалізації продукції іноземним покупцям». Це пов'язано із вимогами Податкового кодексу щодо оподаткування операцій з експорту податком на додану вартість та особливостями визнання доходів від реалізації готової продукції виходячи із вимоги НПСБО 21 «Вплив зміни валютних курсів». Так, дохід від реалізації продукції на внутрішньому ринку оподатковується податком на додану вартість за ставкою 20%, дохід визнається за методом нарахування (за відвантаження) обліковуємо на субрахунку 7011. Дохід від експорту буде визнаватися за курсом НБУ, який діяв на дату відвантаження продукції у випадку наступної оплати, або по курсу НБУ, який діяв на дату отримання повного або часткового авансу, та оподатковується за 0 % ПДВ. Для обліку доходу від експорту використовуємо рахунок 7012. Експортна виручка надходить з країн ЄС в євро, з країн Сходу, Білорусі та Молдови в доларах США.

Найбільшими покупцями ТОВ ТЕХНОКАП УА є переважно експортні клієнти, які є або великими консервними заводами (Qafqaz Konserv, Azersun group), або торгівцями (ICS), що перепродують імпортовану кришку меншим клієнтам. Кришка, експортована на материнську компанію Тесносар s.r.o. також перепродується в ЄС клієнтам, які не хочуть або не мають можливості розмитнювати її з-поза меж Євросоюзу – покупцям у Франції, Нідерландах, Бельгії тощо. В Україні найбільшими клієнтами підприємства є найбільші консервні заводи країни (Луцьк Фудз, Агрофірма Евріка, Вінницька ХСФ тощо). У бізнесі наявна істотна сезонність, високий сезон влітку, в період активної консервації урожаю.

Виручка від реалізації збільшувалась, що свідчить про збільшення реалізації продукції.

Слід також зазначити, що готова продукція міжнародної корпорації Технокап, яка випускається на заводі ТОВ «Технокап УА» є повністю екологічна, відповідає всім стандартам екологічної і харчової безпека Європейського Союзу та підлягає 100 % переробці. Тобто, при виробництві продукції використовують інноваційні металоматеріали, плівкове та лакове покриття, яке є максимально безпечне для людини та довкілля.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бухгалтерський облік в Україні: навч. посібник / За ред. Р.Л. Хомяка, В.І. Лемішовського. 4-те вид., доп. І перероб. Львів: Нац. університет "Львівська політехніка" (Інформаційно-видавничий центр "Інтелект +" Інституту післядипломної освіти), "Інтелект-Захід", 2015. 1072 с.
2. Бухгалтерський облік за національними стандартами : [Практичний посібник] / Укладачі Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Р.О. Мельник. – Тернопіль: Економічна думка, 2019. 236 с.
3. Внутрішній економічний механізм підприємства : [навчальний посібник] / В. М. Гончаров, Н. В. Касьянова, Н. В. Вещепура, Д.В. Солоха та ін.. – Донецьк : СПД Купріянов В.С., 2017. 284 с.
4. Грещак М. Г. Управління витратами: [Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.] / М. Г. Грещак, О. С. Коцюба. К. : КНЕУ, 2019. 131с.
5. Економіка підприємства : [Підручник] / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. К. : КНЕУ, 2017. 528 с.
7. Іванюта П. В. Внутрішньогосподарський (управлінський) облік у виробничих підрозділах господарюючих суб'єктів: [навч. посібн.] / П. В. Іванюта, З. М. Левченко. К. : Центр навч. літератури, 2019. 362с.
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, затверджена наказом Міністерства України від 30.11.1999 р. №291.
9. Методичні рекомендації по формуванню собівартості продукції (робіт, послуг) в промисловості від 2 лютого 2011 р. № 47: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Мостова Т. В. Облік і аудит готової продукції та її фінансових результатів від реалізації. Збірник наукових праць. – Кам'янець-Подільський, 2019. С. 227-228.
11. Нападовська Л. В. Управлінський облік: [Монографія] / Л. В. Нападовська. – Дніпропетровськ : Наука і освіта. 2015. 450 с.

12. Остапенко Я. О. Облік витрат на виробництво та собівартість продукції в ринкових умовах. Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право), 2020. № 2(49). С. 121-126

13. Богацька Н.М. Організація внутрішнього руху товарних запасів в підприємстві. Вісник КНТЕУ. К.: 2021. 74с.

15. Бухгалтерський фінансовий та внутрішньогосподарський облік в галузях (на основі національних стандартів) / За ред. проф., доктора економ. наук В.В. Сопка та О.В. Бойка. Фенікс, 2022. 468с.

16. Вороніна В.Л. Особливості документального відображення руху готової продукції. Кримський економічний вісник. – 2023. – Частина І. – 277с.

17. Івахненко С.В. Інформаційні технології в бухгалтерському обліку та аудиті: Навч. посіб. К.: Знання. Прес, 2014. 349с.

18. Корнієнко В. Бухгалтерський облік витрат на виробництво готової продукції. 2018. № 4. 56с.

19. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств затверджені Наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2016 р. № 132 // [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.uazakon.com/big/text1528/pg1.htm>

20. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності, Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України від 22 травня 2017 року № 145 [Електронний ресурс]: <http://www.uazakon.com/big/text1380/pg1.htm>

21. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2000 року № 356 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uazakon.com/big/text574/pg1.htm>

22. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI // Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

23. Про удосконалення обліку виробництва продукції: Наказ Державного комітету статистики України, Міністерства аграрної політики України та Державного комітету по земельних ресурсах від 09.06.2014 р. №174/166/152

24. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21 червня 2012 р. № 5007- VI // Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>

25. Секіріна Н.В. Загальні підходи до формування і класифікації нормативного забезпечення обліку і контролю витрат на готову продукцію Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту. 2021. № 2. С.235 – 245.

26. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. К.: Алерта, 2018. 1080с.

27. Фаріон І.Д. Організація обліку, контролю й аналізу: навч. посібник Тернопільський національний економічний ун-т. Т.: Економічна думка, 2017. 714с.

28.Гринь В. П. Бухгалтерський облік в системі управління підприємством: історичні аспекти та сучасні особливості здійснення наукових досліджень. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. Вип. 3(2). - С. 194-201.

29. Шацкова Л. П. Бухгалтерський облік запасів за національними та міжнародними стандартами: порівняльний аспект Економіка. Фінанси. Право. - 2018. № 1(2). С. 31-34.

30. Бутинець Т. А. Тіньова економіка і бухгалтерський облік Економіка. Фінанси. Право. 2017. № 7. С. 51-52.

31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси” затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246.

32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”. Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. №318.

33. Бухгалтерський облік і звітність в Україні: Збірник норм.-прав. актів / уклад. М. І. Камлик.; К.: Атіка, літера ЛТД, 2017. 725 с.

34. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посібник. Нормативно-практичні матеріали. За ред. Р. Л. Хом'яка.; Львів: Національний університет “Львівська політехніка” (Інформаційно-видавничий центр “Інтелект+” Інституту післядипломної освіти), “Інтелект-Захід”, 2015. 728 с.

35. Бухгалтерський облік та фінансова діяльність в Україні: Навчально-практичний посібник / За ред. С. Ф. Голова.; Дніпропетровськ, ТзОВ “Баланс-Клуб”, 2017. 768 с.

37. Кужельний М. В., Калюга Є. В. Контроль фінансової звітності і правильності її складання: Навч.-метод. посібник.; К. Ельга, 2015. 240 с.

38. Вороніна В.Л. Особливості документального відображення руху готової продукції. *Кримський економічний вісник*. 2019. Частина І. 277 с.

39. Жаліло Я.А., Базилюк Я.Б., Белінська Я.В. Конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації / Я.А. Жаліло, Я.Б. Базилюк, Я.В. Белінська. Київ: Національний інститут стратегічних досліджень, 2019. 388 с.

42. Іванова Ю.Б. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток: [монографія] / Ю.Б. Іванов, П.А. Орлов, О.Ю. Іванова. Харків: ІНЖЕК, 2018. 352 с.

43. Єгорова О.В., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник Ю.М. Економічний аналіз: навчальний посібник. Полтава: РВВД ПДАА. 2018. 290 с.

44. Єпіфанова І.Ю. Джеджула В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця: ВНТУ. 2017. 142 с.

45. Єршова Н.Ю., Портна О.В. Аналіз господарської діяльності: теорія та практикум: навчальний посібник. Львів: Магнолія 2006. 2015. 306 с.

46. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2019. 320 с.

47. Воляник Г.М., Колінько Н.І., Шутка С.Є. Фінансовий облік – 1: підручник. 2-ге вид. допов. і перероб. Львів: СПОЛОМ, 2024. 552 с.

48. Косова Т.Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О. Організація і методика економічного аналізу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури. 2022. 528 с.
49. Мішеніна Н.В., Мішеніна Г.А., Ярова І.Є. Економічний аналіз: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет. 2014. 306 с.
50. Міщук Г.Ю., Джигар Т.М., Шишкіна О.О. Економічний аналіз: навчальний посібник. Рівне: НУВГП. 2017. 156 с.
51. Пантелеев В.П., Безверхий К.В., Курило Г.М., Юрченко О.А. Звітність підприємств: навчальний посібник. К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агенство». 2017. 432 с.
52. Петряєва З.Ф. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2015. 372 с.
53. Пльонсак О.П., Материнська О.А., Мулик Т.О. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2018. 288 с.
54. Сіменко І.В. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2017. 384 с.
55. Черниш С.С. Економічний аналіз: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2019. 312 с.

ДОДАТКИ